

ADVENT SZEMLÉ

2022. AUGUSZTUS: AJTÓ AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁG FELÉ + MINDEN TÉRD
MEGHAJOL ELŐTTE + ISTEN FÁJA + SÜVEG VAGY KORONA?
+ MÓZES PRÓBATÉTELE – EGY IGAZI VEZETŐ MAGASZTOS PÉLDÁJA
+ IGEN, AKAROM ÉS TUDOM! + JÁKOB ÁTVÁLTOZÁSA + KÉRDÉSEK
ÉS VÁLASZOK A TEREMTÉS KÖNYVÉBEN + JÉZUS JÖN!

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉT VÁRÓKNAK

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsóítsuk határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövetelét.

reggeli gondolatok

ISTEN IGÉJÉBŐL

#REGGELIGONDOLATOK

2022. AUGUSZTUS. A Romániai Hetednap Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja. Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Loránd; Főszerkesztő Teodor Huțanu; A magyar kiadás koordinátora Szász Ernő; Tanácsadók Aurel Neațu, Georgel Pîrlitu, Emil Jigău, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Robert Mandache, George Șbirnea, Ștefan Tomoiagă, Gabriel Ban; Különleges munkatársak Romică Sirbu, Dragoș Mușat, Gelu Poenariu, Daniel Brînzan, Marius Andrei; Fordította Bartha Sándor; Szerkesztő Zakariás Loránd; Tördelés Szócs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400 107; Tel. 0756-059330; E-mail adventszemle@adventist.ro; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Viață și Sănătate, Șos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/323 00 20, Fax 021/323 00 40
ISSN 1842 - 3361

AJTÓ AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁG FELÉ

Az örökkévalóság utáni vágy a teremtésből fakad. Ilyennek alkotott minket Isten. Elhelyezte bennünk az „örökkévalóság gondolatát”, mivel az örökkévalóság létezik, és Isten azt szeretné, hogy készüljünk rá. Az örökkévalóság nem opcionális, hanem kötelező! Opcionális viszont az, hogy hová akarunk kerülni.

Az ember érzékeli az örökkévalóság hívását, de nem tudja, hogy merre induljon el, hogy eljusson oda. Hallja és érzi a hívást, mégis idegen kapukon kopogtat, amelyek csak azért nyílnak meg előtte, hogy becsapják és zsákutcába vezessék.

János evangéliumában Jézus több módon mutatkozik be, és itt találjuk meg az ajtó jelképét is. „Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik és bejár és kijár majd, és legelőt talál” (Jn 10:9).

A jelkép

Ennek a jelképrendszernek üdvözítő jelentősége van. Az ajtó – természetből adódóan – elválasztó, de egyesítő eszköz is. Bezáráshoz, de kitaráshoz is használják. Nem csoda tehát, hogy az Újtestamentumban az ajtó ösztönző és gátló jellegével is találkozunk. Némely esetben korlátozást jelent, máskor meghívást, egyszer átjárhatóságot, máskor viszont akadályt. Ennek tudható be, hogy egyik alkalommal a „zörgessetek és megnyitattik néktek” (Mt 7:7) kijelentést halljuk, máskor viszont, a balga szüzek kérésére bezárt ajtókkal találkozunk (Mt 25:10-11). Annak az embernek is zárva volt az ajtaja, akitől éjfélkor kért segítséget a barátja (Lk 11:7); „szoros” az a kapu, amely az üdvösségre visz (Lk 13:24-25); és a börtön ajtaja is be volt reteszelve, amit csak az Úr angyala tudott kinyitni (Csel 5:19), vagy épp a gondviselés előidézte föld-rengés (Csel 16:26). De van védelmező ajtó is, amely mögé a tanítványok a zsidóktól való félelmükben rejtőznek (Jn 20:19, 26). Van ajtó, amely ha bezárul, megteremti az imádkozás és áhítat megfelelő környezetét (Mt 6:6). A legkiemelkedőbb jelkép az az ajtó, amelyen át bejuthatunk a világegyetem tróntermébe (Jel 4:1). „A jelképek által a próféta a földi és anyagi dolgok fölé emelkedhet, és olyan mennyei befolyás érheti elméjének és szívének magasabb szintjeit, amelyek az emberi nyelvezetet meghaladják” (Adventista Bibliakommentár).

Jézus az Ajtó. Az örök életre hívás támpontjai

Az ajtó egy személy

A bibliai jelképrendszerben az „ajtó” nem egy semleges terület vagy „tárgy”, amelyen át egyik vagy másik irányba lehet eljutni. Az ajtó egy személy, ezért a rajta történő áthaladás találkozás, párbeszéd, magas szintű kommunikáció Istennel. Határvonalat képez a földi világ és a „Szent hely”, vagyis a Megváltó áldozata között, amely lehetővé teszi a „bemenetelünket” (Zsid 10:19-20).

Az ajtó él. Ez azt jelenti, hogy nem mechanikusan működik, hanem előrelátható szabályok alapján. Nem lehet „használati utasítást” megszerkeszteni az ajtóra vonatkozóan, vagyis nem létezik a folyamatok ideológiája, egyfajta „recept” vagy varázsszó, amely kitárná előttünk a mennyország horizontját. Nem elég torkod szakadtából kiáltanod: „Táruj!” Nincs emberi erőfeszítés, amely lehetővé tenné a belépést. Minden Tőle és értünk végzett munkájától függ. Egyetlen emberi erőfeszítés vagy megoldás sem nyújthat belépést „azon az úton, amelyet ő szentelt nekünk új és élő út gyanánt a kárpit, azaz az Ő teste által”. Istennel biztos az örökkévalóság.

TARTALOM

3 Vezércikk

Emil Jigău

Ajtó az örökkévalóság felé

5 Lelkiség

Balla Loránd

Minden térd meghajol Előtte

8 Vélemények

Dr. Daniel Nițulescu

Isten fája

10 A kereszténység történelme

Dr. Benone Lupu

Süveg vagy korona? (II)

14 Adventus Egyetem

Emanuel Sălăgean

A cernicai Adventus Egyetem

és a „Dr. Luca” Egészségügyi

Posztliceum évzáró ünnepsége

18 Lelkiség

Emilian Niculescu

Mózes próbatétele – Egy igazi vezető magasztos példája (2Móz 18)

22 Misszió

Magdalena Roman

Igen, akarom és tudom!

23 Magyar lelkesztálalkozó

Farkas Győző

A romániai magyar lekipásztörök továbbképző találkozója

24 Elmélkedés

Dr. Ștefan Radu

Jakob átváltozása (I)

26 Teológia

Florin Lăiu

Kérdések és válaszok a Teremtés könyvében (III)

30 Szívtől szívnek

Aurel Neațu

Jézus jön!

31 Gyermekek oldala

Alina Chirileanu

József

Szoros kapu

Különben belépéskor semmi sincs a véletlen kénye-kedvére hagyva. A belépéshez bizonyos feltételeknek kell eleget tenni, kritériumoknak kell megfelelni, mivel a kapu „szoros”. Nem homály fedí, és nem is kizáró jellegű, hanem szelektív. Csakhogy ezt a „szelekciót” annak kell elvégeznie, aki megközelíti a bejáratot. Következésképpen, a „szoros kapu” nem egy picinyke rés, amelyen csak nehézségek árán lehet átfurakodni, hanem egy pompás, de jól őrzött nyílás, amelyen nem a „fizikai” átjutás, hanem a belépési „formák” beszerzése nehéz. Ha be akarsz lépni, rendelkezésedre áll egy tágas nyílás, ellenben belső vizsgálatra, saját énedről való lemondásra van szükség: „... tagadja magát...” (Mt 16:24). A kapu széles, a bejárat szűk. Az út mindenkinek fel van kínálva, viszont az ember korlátozó potenciálján keresztül vezet át.

Jézus bent van

Csodálatos, hogy a Megváltó úgy helyezkedik el, hogy a Vele való találkozásunk megvalósuljon. Bizonyos helyzetekben Ő bent van, és igazi érdeklődést vár el tőlünk a belépés iránt. Az üdvösség hatalmas területére való „belépésünk” egyik „feltétele” az, hogy határozott képet alkossunk Arról, Aki megnyitja az ajtót. Tudnod kell, hogy ki van az ajtó mögött, hogy kivel találkozol, és tudatában kell lenned az Ő jelenlétének. Vágynod kell találkozni Vele. Ő is vágyik kitérni előtted az ajtót, ezért hív: „Zörgessetek és megnyitjátok nektek” (Mt 7:7). Továbbá pedig, a „tudjátok meg, hogy közel van, az ajtó előtt” (Mt 24:33) kijelentés értelmében azonnal reagál, mert találkozni akar velünk, és ki akarja tárni az ajtót.

Vágynod kell a belépésre, ne halogasd és ne alkudozz! Nincs helye visszalépésnek, tétovázásnak vagy kételynek.

Jézus az ajtón kívül

A Völegény, Aki hív, nem minden esetben van bent. Nemcsak Ő nyit ajtót, amikor valaki „kopogtat”, hanem megtörténik, hogy éppen Ő kopogtat. Mielőtt belépést kínál fel, előbb belépésért kopogtat: „Ímé az ajtó előtt állok és zörgetek; ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és ő én velem” (Jel 3:20). Itt találjuk tehát az ajtó kitérésének egyik „feltételét”. Ahhoz, hogy meghallgatásra találjon a belépés iránti vágyad, előbb neked kell meghallanod a hívást. Más szóval: olyan mértékben fogsz örülni az ajtó megnyitásának, amelyen mértékben hajlandó voltál nyitottnak lenni, amikor elhangzott a hívás. Nem tárul ki előtted az ajtó, ha előbb te nem tártad ki azt a kopogtató Jézus előtt.

Nem a kopogtatás a fontos, hanem a hang. Ezt a fontos pontosítást maga a Megváltó teszi a meghívásában. Ez a hívás a kapcsolatról szól. A kopogtatás korlátozott, mivel egy mechanikusan képződő, személytelen hang, miközben a hívó hang már a kölcsönös ismerethez és közösséghez köthető. Ennek tudható be, hogy a találkozást vacsora követi.

Jézus a kapun kívül

Ahhoz, hogy az elbukott emberiség előtt kitáruljon a megváltás és helyreállítás ajtaja – a halálon túli feltámadás reménysége –, Jézusnak előbb meg kellett halnia. Az Atya, hogy behatoljon a teremtett világba, a Fiú küldetésében nyilatkozott meg, a Fiú pedig emberré lett, vagyis elfogadta az emberi korlátokat annak összes velejárójával, a megaláztatással, szenvedéssel és halállal együtt (Fil 2:7-8).

A Völegénnyel való találkozás „klasszikus” forgatókönyve meglepő módon módosul Zsid 13:12 versében: „Annak-okaért Jézus is, hogy megszentelje az ő tulajdon vére által a népet, a kapun kívül szenvedett”. A Völegény már nem „bent”, hanem a kapun kívül van. A legmagasabb szintű találkozás a városon, sőt a kapun kívül valósul meg ember és Isten között a kereszten függő Krisztus által. „Menjünk ki tehát ő hozzá a táboron kívül, az ő gyalázatát hordozván” (Zsid 13:13).

Fia révén az Atya (az Ő szemszögéből nézve) belépett az emberiség szoros kapuján, tőlünk pedig azt várja el, hogy (a mi szemszögünkből nézve) a megszentelődés szoros kapuján lépünk be. Ímé a megváltás „képlete”: a Teremtő alászáll, a teremtmény pedig felemeltetik.

Az életet megzavaró énünket fel kell áldoznunk, önazonosságunkat pedig a bennünket hívó Megváltó magasabb azonosságába kell beolvasztanunk. Meg kell szabadulnunk a megszokott dolgoktól, és attól, amit személyes természetünknek tartunk. Azt mondják, hogy nem kaphatsz meg mindent, ha nem vagy hajlandó mindent feláldozni. Igazából nem lehet hozzáférése az ajtó túloldalán levő világhoz, ha nem mondasz le teljesen arról a világról, ami az ajtón innen van.

Örök életre hivatva

Az ajtó nem egyirányú. Rajta keresztül be- és ki is lehet haladni. Jézus a „juhok ajtaja”, Aki „a maga juhait nevükön szólítja, és kivezetí őket” (Jn 10:3). Aki Őt választja, „kijár majd, és legelőt talál” (Jn 10:9). Tulajdonképpen átléphet az eredeti teremtés visszaszerzése, az örökkévalóságnak nevezett cél bejáratán, s az örökkévalóságot Vele töltheted, hiszen Ő tette lehetővé a belépésedet. Micsoda lehetőség!

Jézus, az Ajtó rugalmas membránként áll a két világ között. A be- és kimenetel Közbenjárójaként elképzelhetetlen kilátásokra hív, „amiket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg se gondolt, amiket Isten készített az őt szeretőknak” (1Kor 2:9).

Az idők végén, az Új Jeruzsálemben az ajtók majd elérik legdicsőbb voltukat: megsokszorozódnak (Jel 21:12-13): a városnak 12 kapuja lesz, minden égtáj felé három-három, amelyek sosem fognak bezárulni, „éjszaka ugyanis ott nem lesz” (Jel 21:25). A világ majd csak abban az állapotában fogja elérni a „normalitást”, vagyis eredeti, teremtkor kapott rendeltetését: minden égtáj felé ajtók tárulnak, és örökre nyitva maradnak mindenki előtt. ■

Emil Jigău, a Romániai Unió kincstárnoka

MINDEN TÉRD MEGHAJOL ELŐTTE

Avallásgyakorlással kapcsolatos egyik legvitatottabb téma az, hogy milyen testhelyzetben kell imádkozni. Lábon állva, vagy térdet hajtva? Az imádkozás alatt felvett testhelyzetnél azonban vannak sokkal fontosabb tényezők.

A térden elmondott imának az alázatát, az ember megtérését kell kifejeznie, a tiszteletet egy magasabb rendű Lény iránt. A Bibliában számos példát találunk erre: a 7000 férfi, aki nem volt hajlandó térdet hajtani Baál előtt (1Kir 19:18); Salamon térdre borult az egész gyülekezet előtt, és akkor mondta el a különleges templomszentelési imát (2Kron 6:13); Dániel is így imádkozott, pedig tudomására jutott, hogy ezzel törvényt szeg: „háromszor napjában térdeire esék” (Dán 6:10); István „térdre esett”, miközben köveket zúdítottak rá (Csel 7:60); Péter odament az ágyhoz, amelyre Tábitát helyezték, és „térdre esve imádkozék” (Csel 9:40). Ellen G. White szerint Jézus már ifjú korától ezt a módszert alkalmazta: „A gyermek Jézus első ízben lépett be a templomba. Láta a fehér ruhás papokat, amint ünnepélyes szolgálatukat végezték. Szemlélte az oltáron vérző áldozatot. Együtt borult le imában a hívőkkel, mialatt a tömjénfelhő felszállt Isten elé.”¹ Bár az emberek gyakran hajtának térdet Isten előtt, mégis van hamis térdre borulás, ami történhet csupán megszokásból, de még iróniából is. Azt javasolom, elemezzük együtt néhány olyan bibliai személy magatartását, akik térdet hajtottak, és próbáljuk megérteni, hogy csupán a testhelyzet nem elegendő, amikor Isten elé járulunk.

Akik hasztalan hajtának térdet

„Ekkor hozzá méne a Zebedeus fiainak anyja az ő fiaival együtt, leborulván és kérvén ő tőle valamit. Ő pedig monda néki: Mit akarsz? Monda néki: Mondd, hogy ez az én két fiam üljön a te országodban egyik jobb kezed felől, a másik bal kezed felől!” (Mt 20:20-21).

Több oldalnyit írhatnánk Zebedeus feleségéről és fiairól, de ez alkalommal a szövegnek csupán egyetlen részleténél szeretnék megállni. Térdre borulva kért valamit Jézustól, viszont kérése nem volt a legbölcsebb ima. De nem ezek az emberek

voltak az elsők, akiknek az Úr elmondhatta volna: „És te kívánsz-e magadnak nagyokat? Ne kívánj!” (Jer 45:5). Valahányszor hajlamosak vagyunk nagy dolgokat elérni, csupán azért, mert a világ is erre törekszik, még ha a gyermekeinkért is tesszük, mindig jusson eszünkbe a figyelmeztetés: „Ne kívánj!” Amikor letérdelünk, abba kell hagynunk az e világi dolgok utáni járásunkat. Imádatunk Jézus előtt csak akkor valódi, ha nem szennyezi be az önzés és a büszkeség szennyműve. „Jézus szelíden bánt velük, nem dorgálta meg önzésüket, amiért kiváltságot igényeltek testvéreikkel szemben.”² Vajon hányszor részesültünk Jézus eme szelídségében? Hányszor borultunk Jézus lábai elé önző imát mondani? Hasztalan imádkozunk, ha önzés uralkodik bennünk.

Akik gúnyolódásból hajtának térdet

„Akkor a helytartó vitézei elvívék Jézust az őrházba, és oda gyűjték hozzá az egész csapatot. És levetkeztetvén őt, bíbor palástot adának reá. És tövisből fonott koronát tőnek a fejére, és nádszálat a jobb kezébe; és térdet hajtva előtte, csúfolják vala őt, mondván: Üdvöz légy, zsidóknak királya! És mikor megköpdösék őt, elvevék a nádszálat, és a fejéhez verdesik vala” (Mt 27:27-30).

A Bibliában több ízben is olvasunk olyan esetekről, amikor a hívőket hitetlen emberek gúnyolták: Sámson meggyalázták a filiszteusok; Rabsakhé gúnyolta a Jeruzsálem falait építő katonákat; Góliát gúnyolódott Dáviddal; Elizeussal 42 gyermek csúfolódott. A hit hőseinek, Énoknak, Noénak, Mózesnek, Sámuelnek, Annának, Illésnek, Ézsaiásnak, Keresztelő Jánosnak, Istvánnak és Pál apostolnak többször kellett kiinniuk embertársaik megvetésének keserű poharát. Csak hogy a mi üdvösségünk ára a golgotai kereszten lett kifizetve, amikor keresztre szegezték Jézus Krisztust, ezért meg kell vizsgálnunk, hogy mi történt ott, milyen fontos tanulságokat tartalmaz ez a történet számunkra. Különösen megalázó pillanat volt, amikor Jézusról levetették a ruháját, majd

**AZ IGAZI
IMÁDAT
BALLA
LORÁND**

**LÁBON ÁLLVA, VAGY
TÉRDET HAJTVÁ
FOHÁSZKOD-
JUNK ISTENHEZ?
AZ IMÁDKOZÁS
ALATT FELVETT
TESTHELYZETNÉL
AZONBAN VANNAK
SOKKAL FONTO-
SABB TÉNYEZŐK.**

**HA A SZÍVET
FOGSÁGBA EJTİ
VALAMI, AKKOR
AZT A VALAMIT
ÉRTÉKELI, KED-
VELI ÉS ŐRZI
MEG. EZ AZ
IMÁDAT MEG-
HATÁROZÁSA.**

töviskoronát helyeztek a fejére, a kezébe pedig nádszálat adtak, ezenkívül megvető módon, gúnyolódva térdet hajtottak Előtte. Ezt az általunk nehezen felfogható magatartást Sátán sugallta. Annyira szomorú látni, hogy vannak emberek, akik nem engedik magukat megváltoztatni Krisztus áldozatától, és az imádatot gúnyolódásként alkalmazzák. Isten óvjon bennünket ettől a viselkedéstől, ettől a velejéig romlott imádati formától!

Akik csak a térdüket hajtják meg

„És mikor útnak indult vala, hozzá futván egy ember és letérdelvén előtte, kérdezi vala őt: Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerhessem? (...) Jézus pedig rátekintvén, megkedvelé őt, és monda néki: Egy fogyatkozásod van; eredj el, add el minden vagyonedat, és add a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben; és jer, kövess engem, felvévén a keresztet. Az pedig elszomorodván e beszéden, elméne búsan; mert sok jószága vala. Jézus pedig körültekintvén, monda tanítványainak: Mily nehezen mennek be az Isten országába, akiknek gazdagságuk van!” (Mk 10:17-23)

A pénz csupán eszköz, ami könnyen uralmat gyakorolhat felettünk. Kiváló példa e tekintetben Lábán, akinek igencsak ráállt a szeme a nyereségre. Lót szüntelenül vagyona gyarapodásával tőrődött, ezért választotta az ország legterméke-

nyebb földjét életteréül. Ákán a kánaáni hadjárat-tól saját meggazdagodását remélte. A gazdag embert – akinek bőven termett a földje (Lk 12:13-21) – Jézus a fukar ember példájaként hozta fel, mint aki többre értékeli a vagyont Istennél és embertársainál. Ezért tanácsolja az Úr Jézus: „Meglássátok, hogy eltávoztassátok a telhetetlenséget” (Lk 12:15).

A telhetetlenségnek több arca van, és számos formában nyilvánul meg. Lehet az ember telhetetlen a dicséretet, gyönyöröket, magasabb pozíciót illetően is. A gazdag ifjú esete igazolja, hogy a telhetetlenség néha még térdet is hajt. De hogy lehet valaki kapzsi, miközben imádkozik? Jézus mondta: „Mert ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is” (Mt 6:21; Lk 12:34). A gazdag ifjú térdet hajtott Jézus előtt, szíve azonban a vagyon felé hajlott. Ha a szívet fogságba ejti valami, akkor azt a valamit értékeli, kedveli és őrzi meg. Ez az imádat meghatározása. Egyesek azt gondolják, hogy a forma, a testhelyzet eltakarja a lényegét, a valóság azonban az, hogy a pénz szeretete uralta lényeg tönkreteszi az igazi imádatot.

Térdet hajtani a bűnök miatt

„És ezt megtévén, halaknak nagy sokaságát kerítették be; szakadoz vala pedig az ő hálójuk. Intének azért társaiknak, akik a másik hajóban valának, hogy jöjjenek és segítsenek nekik. És eljövén, megtölték mind a két hajót, annyira, hogy csaknem elsüllyedének. Látván pedig ezt Simon Péter, Jézus lábai elé esék, mondván: Eredj el én tőlem, mert én bűnös ember vagyok, Uram!” (Lk 5:6-8).

Péter Isten jelenlétével szembesült, ahogy Dániel próféta is, aki eszméletét veszítette Isten angyala előtt. „Semmi erő sem marada bennem, és orcám eltorzula, és oda lőn minden erőm” (Dán 10:8) – mondta a próféta. Hasonlóképpen, amikor Ézsaiás meglátta Isten dicsőségét, felkiáltott: „Jaj nekem, elvesztem, mivel tisztátalan ajkú vagyok és tisztátalan ajkú nép közt lakom: hisz a királyt, a seregeknek Urát láták szemeim!” (Ézs 6:5). Ha közvetlenül szembesülsz Isten jelenlétével, tudatosul benned az igazi probléma: az ember bűnös volta. A tökéletes tisztaság előtt előtör belőled személyes tisztátalanságod érzése.

A megtérés legszebb látványa talán a térden tett bűnvallomás. Péter esetében megfigyelhető az őszinte összhang a forma és a lényeg között, amikor térdet hajt, és a szíve is ugyanazért könyörög. Mindannyian meg kell tapasztalnunk ezt az imádkozási módot, valahányszor szükségünk van rá a hitéletben. Péter többször is átélte ezt a tapasztalatot. Ellen G. White írta: „Magányosan, a ső-

tétben űzte, hajtotta magát előre, de nem tudta és nem is törődött vele, hogy hova. Végül a Gecsemáné-kertben találta magát. A néhány évvel előbb ott lejátékozott jelenet élénken tért vissza emlékezetébe... Keserű büntudattal emlékezett meg arról, hogy Jézus sírt és halálküzdelmét vívta, amikor egyedül imádkozott, mialatt azok, akiknek egyesülniük kellett volna vele küzdelmében és imádságában a megpróbáltatás órájában, az igazak álmát aludták... Gyötrődés volt vérző szíve számára annak a tudata, hogy ő adta hozzá a legsúlyosabb terhet az Üdvözítő megaláztatásához és bánatához. Pontosan azon a helyen, ahol kínszenvedésében Jézus kiöntötte szívét Atyja előtt, Péter arcra borult, és azt kívánta, hogy bár csak meghalna.”³

Térdet hajtani hálából

„És mikor egy faluba beméne, jöve elébe tíz belpoklos férfi, kik távol megállának: És felemelék szavukat, mondván: Jézus, Mester, könyörülj rajtunk! És mikor őket látta, monda nékik: Elmenvén mutatassátok meg magatokat a papoknak. És lőn, hogy míg odamenének, megtisztulának. Egy pedig ő közülk, mikor látta, hogy meggyógyult, visszatérel, dicsőítvén az Istent nagy szóval; és arccal leborula az ő lábainál hálákat adván néki: és az samáriabeli vala” (Lk 17:12-16).

Képzeliük el, milyen gondolatok jártak a fejükben: rég nem látott szülők, feleség, gyermekek, akikkel évek óta nem érintkezhetek, tevékenységek, amiket abba kellett hagyniuk, amikor testükön megjelentek a betegség első jelei, barátok, akiknek a társasága után vágyakoztak. Gondolatban eljutottak a felismerésre, hogy újra visszatérhetnek az emberek közösségébe. Mindannyian hazatérhettek. Bizonyára szaporábbra fogták a lépteiket, és igyekeztek minél előbb a papok elé kerülni, akik igazolhatták a gyógyulásukat. A samáriabeli leprás azonban visszatért Jézushoz. Ő túlságosan telve volt hálával ahhoz, hogy eltávolodhasson Attól, Aki meggyógyította. Ezért visszatért köszönetet mondani. Egy dolog hálásnak lenni, és más hálát adni. Mind a tízen hálásak voltak, de nem adtak hálát mindannyian. Isten rátekinthet az életünkre, és azt szeretné, hogy imádatunkban fejezzük ki hálánkat. Nem elég hálát érezni. Pál ekképpen tanácsol: „Mindenben hálákat adjatok; mert ez az Isten akaratja a Krisztus Jézus által ti hozzátok” (1Thes 5:18).

Amikor majd mindenki térdre borul

„Annakokáért az Isten is felmagasztalá őt, és ajándékozza néki oly nevet, amely minden név fö-

lött való; hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiké, földieké és föld alatt valóké” (Fil 2:9-10).

Jn 18:6 versében egy profetikus képpel találkozunk, mely szerint végül még a hitetlenek is kénytelenek meghajolni Jézus előtt. A jelenetben Júdás és a katonák Jézus szava hallatán és dicsősége látán a földre esnek. Ugyanígy lesz majd, hogy bár fogcsikorgatva, de az ezer év után Isten legádázabb ellenségei is elismerik Jézus uralmát. „E szavak még nem teljeselek, de biztosak lehetünk abban, hogy eljön majd az idő, amikor minden teremtetett lény elismeri Krisztus uralmát (vö. Jel 5:11-14). Ez csak akkor fog megvalósulni, amikor a nagy küzdelem véget ér, és mindenki, még Sátán és alattvalói is meghajolnak Jézus előtt, elismervén, hogy igazak és igazságosak Isten útjai.”⁴ Ekkor azonban újra megmutatkozik majd, hogy nincs összhang az imádat formája és lényege között, viszont ez lesz az utolsó ilyen alkalom. Az örökkévalóságban a forma és a lényeg tökéletes összhangban lesz egymással.

Aki térdet hajtott érettünk

„És kimenvén, méne az ő szokása szerint az Olajfák hegyére; követék pedig őt az ő tanítványai is. És mikor ott a helyen vala, monda nékik: Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek! És ő eltávolozék tőlük mintegy kőhajításnyira; és térdre esvén, imádkozék, mondván: Atyám, ha akarod, távoztasd el tőlem e pohárt; mindazáltal ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen! És angyal jelenék meg néki a mennyből, erősítvén őt” (Lk 22:39-43).

Jézus Krisztus, a Nagy Pásztor letérdelt és imádkozott érettünk, és tette ezt a lehető legbensőségesebben, legőszintébben. Életével bemutatta az imádat formáját és lényegét, áldozatának köszönhetően láthatjuk a tartalmat és a tartalom külső szerkezetét. Az imádat kinézete, külső formája nem elegendő, mivel a tartalom mellett igazi, őszinte, önzésmentes lényegre is szükségünk van. Napjainkban mintha szándékosan minden a lényegtelen formák jegyében zajlana. Mi viszont arra hívtunk el, hogy ne csak a térdeinket hajtjuk meg Isten előtt, hanem egész lényünket, de különösen a szívünket és az elménket: „Alázzátok meg tehát magatokat Isten hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején!” (1Pt 5:6). ■

**JÉZUS KRISZTUS,
A NAGY PÁSZTOR
LETÉRDELT ÉS
IMÁDKOZOTT
ÉRETTÜNK,
ÉS TETTE EZT
A LEHETŐ
LEGBENSŐ-
SÉGESEBBEN,
LEGŐSZINTÉB-
BEN. ÉLETÉVEL
BEMUTATTA AZ
IMÁDAT FORMÁ-
JÁT ÉS LÉNYEGÉT.**

1. Ellen G. White: Jézus élete, 78. o.
2. Ellen G. White: Jézus élete, 548. o.
3. Ellen G. White: Jézus élete, 713. o.
4. Adventista Biblia-kommentár.

Balla Lorand, a Romániai Unió Kiadványok és Etnikai Csoportok Osztályának igazgatója

ISTEN FÁJA

ZÁKEUS VÁRAT-
LAN MOZDULAT-
TAL FELMÁSZOTT
EGY EPERFÁRA,
HOGY LÁT-
HASSA JÉZUST
(LK 19:4). ÉS HA
MÁR BIBLIAI
DENDROLÓGIA
ÓRÁT TARTUNK:
TUDTÁTOK-E,
HOGY A SZÓBAN
FORGÓ EPERFA
LÉNYEGÉBEN EGY
SZIKOMORFA,
VAGYIS EGY
EGYIPTOMI FÜGE-
FAFAJTA VOLT?

Az olaj-, a füge-, a ciprus-, a tölgy-, a datolya-
pálma- és az akácfa a Szentírás legismertebb
fái közé tartozik. Debora egy datolyapálma
alatt hozta meg az ítéleteit Izrael gyermekei fö-
lött (Bír 4:5). Ábrahámnak Isten a Mamré tölgye-
sében jelent meg (1Móz 18:1). Az idegen istene-
ket és az ékszereket Jákob egy tölgyfa alatt ásta el
Sikhemben (1Móz 35:4). Az Úr anyaga Ofrában
egy cserfa alatt hívta el Gedeont a szolgálatra (Bír
6:11). Saul egy gránátalmafa alatt tartózkodott a
Migron-mezőn, amikor Jonatán rátámadt a filisz-
teusokra (1Sám 14:2), Gibeában pedig egy tama-
riszkusz fa alatt pihent meg (1Sám 22:6). Isten
embere egy cserfa alatt tartózkodott, mielőtt fel-
falta őt egy oroszlán (1Kir 13:14). Illés egy fenyőfa
alatt kívánta a halált (1Kir 19:4). Jónás az Istentől
ajándékba kapott tök levelei alá menekült a hőség
elől (Jón 4:6). Isten megígérte, hogy hűségesei kö-
zül mindenki saját szőlője és fügefája alatt nyug-
szik majd, és „senki meg nem rettentí öket” (Mik
4:4). Nátánél egy fügefafa alatt találkozott Jézussal
(Jn 1:48). Zákeus váratlan mozdulattal felmászott
egy eperfára, hogy láthassa Jézust (Lk 19:4). És ha
már bibliai dendrológia órát tartunk, megkérdem,
tudtátok-e, hogy a szóban forgó eperfa lé-
nyegében egy szikomorfa, vagyis egy egyiptomi
fügefafajta volt? A világ hősege előli legbiztonsá-
gosabb hely a „Mindenható árnyéka”: „Aki a Fel-
sészesnek rejtekében lakozik, a Mindenhatónak
árnyékában nyugszik az. Azt mondom az Úrnak:
Én oltalmam, váram, Istenem, Ő benne bízom!”
(Zsolt 91:1-2).

Libanon délceg cédrusait (latinul: *cedrus liba-
nis*) kipusztulás fenyegeti a globális felmelegedés
miatt. Kezdetben ezt a fát Isten Libanon hegyei
közé ültette, egy gyönyörű helyre a Földközi-ten-
ger partjának közelében. „Megelégtetnek az Úr-
nak fái, a Libanon cédrusai, amelyeket plántált”
(Zsolt 104:16). A libanoni keresztények, a maroni-
ták „arz-el-rab”-nak, azaz „Isten fájának” nevezik.
A „cédrus” kifejezés 70-szer jelenik meg a Szent-
írás lapjain. Az igazak Libanon cédrusaihoz van-
nak hasonlítva: „Az igaz virágzik, mint a pálmafa,
növekedik, mint a cédrus a Libanonon. Plánták

ők az Úrnak házában; a mi Istenünknek tornácai-
ban virágzanak. Még a vén korban is gyümölcsöz-
nek; kövérek és zöldellők lesznek” (Zsolt 92:13-
15). Az idős kort megért keresztények „gyümöl-
csöznek és zöldellők”, mint a délceg cédrus, amely
több ezer évig él. De Libanon délceg cédrusait
a „Vox Domini” (az Úr szava) tördeli össze. A ten-
gerek népei, a föníciaiak cédrusfából készítették
hajóikat. Egyes kutatók szerint Noé bárkája is egy
bizonyos cédrusfajtából épült. A Kapernaumban
levő ásatások során találtak rá „Jézus csónakjára”,
egy a Jézus idejéből származó csónakra, ami céd-
rusfából készült.

Mitől ilyen különleges ez a fafajta, hogy még
az Úr figyelmét is felkeltette, és a hűségesek kiváló
szemléltetéseként is felhasználta?

A libanoni cédrus ágai akár 10 méter hosszúra is
magnónek, árnyékában madarak és emberek húz-
hatják meg magukat. Constantin Brâncuș mondta:
„Nagy fa árnyékában semmi sem nő.” „Árnyékunk-
ban” az embereknek jól kell érezniük magukat, és
bátorítást kell nyerniük arra, hogy növekedjenek
és felfedezzék az Üdvözítőt. Télen ezek az erős
ágak akár négyméteres hótakarót is képesek meg-
tartani. A tengerszint feletti magas élőhely és az
időjárás viszonyosságai edzik meg ezt a fát, és tes-
zik ugyanakkor különösen rugalmasá. A héber
„erez” („cédrus”) főnév a „határozottnak lenni” ki-
fejezésből ered.

A libanoni cédrus tehát a következő jellemtu-
lajdonságokkal rendelkezik: ellenáll a különböző
gombáknak és a rovaroknak, rugalmas, aranyárga
fája nem bogos, levelei pedig örökzöldek, és ami
talán a legfontosabb: gyökerei hosszabbak a haj-
tásainál.

Miközben Libanon évszázados cédrusai lassan-
lassan kipusztulnak, kérjük az Urat, hogy hozzon
változást „cédrusai” seregeinek életében. Szüksé-
günk van a kísértéssel és a bűnnel szembeni el-
lenállásra, és arra, hogy sikerrel vegyük a próbá-
kat. Embertársi kapcsolatainkban különös érték-
kel bír a rugalmasság. Ne engedjünk annak a kí-
sértésnek, hogy folyton csak „keressük a kákán
a csomót”.

De honnan is ered a „kákán is csomót keres” kifejezés? Furcsa mód, a kákán nincs csomó, a nád viszont bogos. Akkor miért keressük a csomót a kákán? Azért, mert kötekedő létünkre mindig találunk kivétnevet. A cédrus aranyárga színe a tűzben megpróbált hit „aranyára” utal: „A ti ki próbált hitetek, ami sokkal becsesebb a veszendő, de tűz által kipróbált aragnál, dicséretre, tisztességre és dicsőségre méltónak találtassék a Jézus Krisztus megjelenésekor” (1Pt 1:7). Az Úr fájának gyökerei hosszabbak a hajtásainál. Az erős gyökérzet átfurakodik a kemény sziklákon és köveken, mígnem termékeny talajra és vízforrásra talál. A cédrus gyökérzete olyan, mint a jéghegy láthatatlan része. A vízfelszín fölött látszik a csúcsa, míg a nagyobb részét víz borítja. Ha meg akarunk állni az előttünk levő nehéz időkben, akkor az élet Igéjében horgonyzó erős „gyökérzetre” van szükségünk. Isten embere olyan, „mint a folyóvizek mellé ültetett fa, amely idejekorán megadja gyümölcsét, és levele nem hervad el” (Zsolt 1:3).

Ezékiel próféta úgy nyilatkozik a Messiásról, mint az Izrael hegyei közé ültetett cédrusfáról. Ez a mennyi Cédrus hatalmas fává nő majd, és árnyékában szárnyasok fognak lakozni (Ez 17:22-23).

„És széppé lőn magasságával, hosszan kiterjedt ágaival, mert gyökere sok víz felé nyúlik vala” (Ez 31:7). Ha Jézus szeretete lakozik a lélekben, sokan, akik ma még csak hervadó ágaknak számítanak, olyanokká lesznek, mint Libanon cédrusai, melyeknek „sok víz felé nyúlik” a gyökere. A cédrus az erős gyökérzetről híres. Olyannyira erős, hogy képes akár tízméteres mélységbe behatolni a földbe, hogy elérje a termőtalajt és a vizet. Nem elégszik meg azzal, hogy csupán néhány gyenge vesszőszállal hatoljon a talajba, ezért gyökereit éles dárdaként veti egyre mélyebbre, hogy biztos kapaszkodót találjon. Amikor ágai viharral küzdenek, a fát a szél nem képes kidönteni. Ilyen dőlceg „cédrus” lehetne Krisztus minden követője, ha mélyen gyökerezne az igazságban, és szoros kapcsolatban lenne az örök Sziklával.

A Libanon természetvédelmi területein élő néhány cédrusfa meghaladta már a 3000 éves kort is. Ezek az ősi növények a Saul elől menekülő Dávid, vagy a Sidonból származó Jézabel királyné korában is megvoltak, Híram, Tírus királya is láthatta őket, aki Dávid és Salamon rendelkezésére bocsátotta az Úr templomához és a királyi épületekhez szükséges cédrusfákat. Nem tudjuk, hogy a Megváltó pihent-e dőlceg cédrusok alatt, azt viszont tudjuk, hogy járt a Földközi-tenger partján, és eljutott egészen Libanonig, Tírus és Sidon vidékére.

A világ Megváltója nagyjából 50 kilométert utazott Kapernaumból Libanon déli részéig, de nem azért, hogy ítélkezzen az ott lakók bűnei felett, vagy hogy meglátogasson két híres várost, hanem hogy gyógyítson és üdvösséget hirdessen, mint hajdanán Illés.

Az éhség elől Illést Isten egy időre a sareptai özvegyhez küldte (Lk 4:26). Hasonlóképpen Jézus is 50 kilométeres távot tett meg, hogy találkozzon a főnőci asszonnyal, akinek a lányát megszabadította a démonoktól. Noha a Megváltó és a főnőci asszony közötti párbeszéd megfelelt a kor kulturális normáinak, és első látásra eléggé nyersnek tűnik – „Nem küldtettem, csak az Izrael házának elveszett juhához... Nem jó a fiak kenyerét elvenni, és az ebeknek vetni... Úgy van, Uram; de hiszen az ebek is esznek a morzsalékokból, amik az ő uruknak asztaláról aláhullanak” (Mt 15:24, 26-27) –, mégis egy igen értékes lelket fedezhetünk fel a pogány vidéken. A főnőci nép pogány befolyása lehengerlő módon hatott Izraelre. Ennek tudható be, hogy a pogányokat (héberül: „goim”) „körülmetéletleneknek”, „kutyáknak”, „tisztátalanoknak” nevezték. Ám ennek a párbeszédnek a legfontosabb üzenete mégis az, hogy Jézus a világ legtávolabbi sarkába is elmegy érted, ha találkozni akarsz Vele. ■

Dr. Daniel Nițulescu, történész, lelkipásztor,
Munténiai Egyházterület

A TERMÉSZET SZAVA DANIEL NIȚULESCU

HA MEG AKARUNK
ÁLLNI AZ ELŐTTÜNK
LEVŐ NEHÉZ IDŐKBEN,
AKKOR AZ ÉLET IGÉ-
JÉBEN HORGONYZÓ
ERŐS „GYÖKÉRZETRE”
VAN SZÜKSÉGÜNK.
ISTEN EMBERE OLYAN,
„MINT A FOLYÓVIZEK
MELLÉ ÜLTETETT FA,
AMELY IDEJEKORÁN
MEGADJA GYÜMÖL-
CSÉT, ÉS LEVELE
NEM HERVAD EL.”

SÜVEG VAGY KORONA? (II)

2. Tiara-feliratok

Léteznek felirattal ellátott tiarák. Teljes körű elemzést nehéz lenne készíteni ezekről, különösen azért, mert nagyon sok tiara megsemmisült vagy időközben módosításon esett át. A British Museumban található *Archivio della R. Societa Romana* tartalmaz néhány F. Bertoli és I. Grisoni által 1729-ben készített részletes rajzot, amely segítségünkre szolgál. Ezenkívül rendelkezésünkre állnak az 1600–1800-as időszak krónikái is, amelyeknek egy részét volt szerencsém tanulmányozni. Megfigyeltem, hogy a tiarákat többféle felirattal vagy rajzzal látták el. Íme:

A. A név a tiarán

A tiarát viselő vagy azt módosító pápának a neve többször is megjelenik. II. Gyula pápa tiaráján (amely túlélte az 1527-es fosztogatást) előbb a *Iulius II Ligur¹ felirat állt, később azonban XIII. György pápa egy 404 karátos smaragdot foglaltotta rá, amelyre saját nevét vésette: Gregorius XIII POM.* A későbbiekben VI. Piusz újabb módosításokat eszközölt, mint ahogy III. Pál, VIII. Kelemen vagy VIII. Orbán pápa is.² Piusz pápa a tiara alsó szintjére gyémántból vágatott kövekből rakta ki a feliratot: *EX Munificentia Pii Sexti POM Anno XIV.*³ III. Pál pápa fejdíszé is „restauráláson” esett át, és a felirat is módosult: *Pius VI Montifex Maxismus Anno XV.* VII. Orbán tiarájának alsó szintjére krizolitból készült betűkkel rakták ki: *Pius VI Pontifex Maximus Anno XVI.*⁴ VII. Kelemen tiaráját szintén VI. Piusz pápa módosíttatta 1782-ben. A fejdíszén a *Pius VI. Pnt. Maz. Anno VIII* felirat állt.⁵ Bizonyára más tiarákon is megtalálható volt a pápa neve, nekem azonban nem sikerült ezeket azonosítani.

VI. Piusz pápai tiarája 1781-ben készült az egy évvel korábbi fejdísz modellje alapján.⁶ A drágakövek új rajzolatot kaptak, a hátoldalon pedig egy gyöngykeretbe foglalt méretes érmét helyeztek el, amely a pápai címert is magába foglalta. A keret 25 betűből állt, a szöveg pedig ez volt: *Velut Phoenix in aeternum vivet*⁷ – „Örökké éljen, mint Főnix!”.

Érdemes szót ejteni VII. Piusz pápa (1742–1823) fejdíszéről, amelyet *Napoleon tiarájának* is neveztek. A tiara Napoleon adománya volt. Különösen fontos feliratokkal látták el. A Henry

August és Marie-Étienne Nitot⁸ által készített, 8,2 kilogrammos műalkotást 3345 drágakő és 2990 gyöngy díszíti. A csúcsára XIII. Gergely pápa smaragdját tűzték, ami az 1797-es toleantói békeszerződés eredményeként került a franciákhoz.⁹ A fejdísz szándékosan a pápa megalázása végett készítették úgy, hogy súlyos és szűk legyen. Ezenfelül a tiarán található egyes rajzok Napóleont dicsőítették, de feltűntek azoknak a helységeknek a megnevezései is, ahol a császár győzelmet aratott.¹⁰ A feliratokat később valószínűleg Ercole Consalvi bíboros törölte le, és bibliai idézetekkel (Csel 20:28; Jel 11:4; Zsolt 85:10) helyettesítette. A fejdísz felső szintjén a *Spiritus Sanctus Posquit (episcopus) – Regere Ecclesium Dei*; a középsőn *Hinc Sunt Duae Oliva-Et Dua candelabri – Domini in Cospectu*; az alsó szinten pedig *Justitia et Pax – Oscultae* felirat állt. Az 1831-es római zavargások miatt a tiarát elásták Vatikán kertjében. Később előkerült, és Annivale Rolta 1833-ban helyreállította.¹¹ Ezt a fejdíszet használták a következő pápák, különösen IX. Piusz pápa. XV. Benedek viszont a drágakövek egy részét eladatta, és a pénzt az első világháború áldozatainak támogatására fordította.

B. Rajzok

IX. Piusz pápa (1864–1878) több koronát is hagyott maga után, melyek közül a legjelentősebb az, amit Guardia Palatina adományozott a pápának 1877-ben. Az ezüst fejdísz három aranykorona és 250 drágakő díszíti. XXIII. János pápa több ízben használta ezt a tiarát. IX. Piusz pápának volt még egy virágos mintákkal, Mária, Jézus, két angyal, két juh és egy bárány ábrázolással ellátott süvege is. Megemlítjük a *Spanyol tiarát* is, amelyet 1854-ben adományozott Isabella spanyol királyné, és amelyen nem kevesebb mint 19000 drágakő található, ebből 18000 brazil gyémánt, virágmintákkal övezve.¹²

XIII. Leó pápa (1878–1903) uralkodásának 25. évfordulóján hármaskoronát kapott a Civita Cattolictól (erről majd később ejtünk szót), majd egy másikat Párizs városától, amelyen Szűz Máriát és Jézust ábrázoló medalionok voltak.¹³

VII. Piusz pápa 1820-ban aranyból és ezüsből készült tiarát kapott Marseille városától. Csúcsát méhek és egy Isten-szem díszítette. A központi részén Isten Báránya és kereszték rajzolatai vol-

TELJES KÖRŰ
ELEMZÉST
A TIARÁKON
NEHÉZ LENNE
KÉSZÍTENI, KÜLÖN-
NÖSEN AZÉRT,
MERT NAGYON
SOK TIARA MEG-
SEMMISÜLT VAGY
IDŐKÖZBEN
MÓDOSÍTÁSON
ESETT ÁT.

tak, a legalsó szinten pedig a Szentháromság ábrázolását találjuk.

C. Krisztus helytartója

Kutatásaim során találtam három tiarát, amely pápai titulusokra is utal. Az első II. Miklós pápáé volt. Manckeno *Scriptorum rerum Germanicarum* c. kiadványában megjelent Benzone *De rebus Henrici III* c. tanulmánya II. Miklós 1059-es római megkoronázásáról, ebből idézek: „Királyi koronát helyeztek a fejére, amelynek alsó szintjén a *Corona Regni de manu Dei*, a felső szinten pedig a *Diademe Imperi de manu Petri*”,¹⁴ felirat állt, ami nyilvánvalóan a pápa királyi minőségére utal.

Célzott utalású szöveggel ellátott tiarát kapott XIII. Leó pápa is adományként a *Lorbe Catolico* részéről, az egész katolikus világ hálájának jeleként. A művet Augusto Milani neves bolognai alkotó készítette. A kézzel készült tiarát tiszta ezüst lemezekkel borították,¹⁵ és uralkodásának 25. évfordulója alkalmából adományozták a pápának.¹⁶ A *Tiara gotica* névvel is emlegetett szép fejéket medalionok díszítették, amelyeken IX. Piusz, Péter és XIII. Leó pápák ábrázolásai találhatók.¹⁷ A tiara három koronájának szövegeit nem sikerült teljes egészében azonosítanom, mivel túl kevés adat maradt fent ezekkel kapcsolatosan. A korabeli sajtóban megjelent fényképek alapján a következő feliratokat azonosítottam: első szint – *Pastor Ovile Omne Recis Christ*; második szint – *Eorumque Magister Necius Errandi*; harmadik szint – *Iure Sacerdos Maximus in Terris*.¹⁸ Jelen pillanatban nem áll rendelkezésünkre adat ezzel a tiarával kapcsolatosan, és a hivatalos katalógusban sem találni róla információt.

A harmadik tiarát II. Leopold király és a belga királyi udvar adományozta IX. Piusz pápának 1871-ben. A középkori stílusban készült fejdísz alsó sorában állt a *Jesu Christi Vicario infallibili* felirat. A másodikban: *Orbis supremo in terra rectori*; a harmadik sorban pedig: *Regnum atque populorum patri*.¹⁹ A latin szöveg fel van osztva a tiara három koronaszintjén, és arra az ókori nyilatkozatra utal, amelyet a pápai koronázási szertartáson használtak: *Patrem Principum et Tegnum, Rectorem Orbis in terra, Vicarium Salvatori nostri Jesu Christi*. De Franciscis kijelentéseiből tudjuk, hogy a tiara „felettebb gazdagon, rengeteg drágakővel volt díszítve. 72 darab méretes smaragdot számolhattam meg, de szinte ugyanannyi rubint és agátot, a kisebbeket pedig meg sem számoltam...”²⁰ Ezt a fejdíszet nevezik *Tiara belgianának*.

Az előlő részén csak betűk álltak: *Christi-Vicario-In Terra-Regnum*, ami számos kutatót megtévesztett. Interneten végzett rövid kutatás után is megfigyelhető, hogy számos forrás ezeket a szavakat teljes szöveggént értelmezi. Ugyanezt a hibát követi el a Wikipedia²¹, és követték el minden valószínűség szerint azok a kutatók is, akiket Uriah Smith is idéz. Félreértelmezéshez vezethet, ha a fejdísz csupán előlről és távolról vizsgáljuk meg.

3. Pápai trónfoglalás

A pápa trónfoglalása a *Festum Coronae* szertartással érte el a csúcspontját, amikor megkapta a tiarát. A ceremóniára a templomban került sor (néha a templom előtti téren), ahol a pápát a papi méltóságok és a köznép jelenlétében az „áldások páholyában” trónra ültették. Egy bíboros leemelte a süveget, majd egy szerpap felhelyezte a pápa fejére a tiarát, és ezt mondta: „Fogadd el ezt a hármaskoronával díszített tiarát te, aki a Fejedelmek és Királyok Atyja, a világ Tanítómestere, Megváltónk, Jézus Krisztusunk földi Helytartója vagy” (ez utóbbi minősége latinul: *Vicarium Salvatori nostri Jesu Christi*).²² Ezzel egy időben felcsendült a *Corona Aurea* antifóna, a nép pedig éljenzésben tört ki.²³

A X. Gergely pápa utasítására 1271-ben kiadott *Ceremoniale Romano* szerint három süveg volt használatban: egy fehér színű, egy aranyfonalakkal díszített második, és egy szintén aranyfonalakkal készült harmadik korona, ami tulajdonképpen tiara volt.²⁴ A középkori szertartást később egyetlen tiarára módosították, ami utalást jelentett Szilveszter pápa Konstantin császár általi megkoronázási ceremóniájára.

Stefanesco bíboros²⁵ leírása alapján Konstantin császár „hagyta meg a méltóságos Szilveszter, *Summus Pontifex* atyának és utódainak, hogy egy diadémot és egy koronát viseljenek” – *Venerabilis Pater nostri Silvester Summus Pontifex, et omnes ejus Successores Pontifices diademate, vedilicet Corona...*²⁶ De Novaes és más krónikások ezt a hagyományt a *Donatio Constantini* iratoknak tulajdonítják.²⁷ Ezt erősíti meg Gatico is, aki szerint a következő szöveg is elhangzott: *Poit Coronam, que Regnum, in capite, quam dicitur Constantinus Imp. Donasse B. Silvestro*.²⁸

Bonanni idézi III. Ince pápa *In consecrat Pontife* című prédikációját, amint méltatja Szilveszter pápát, aki Konstantin császártól kapta a koronát.²⁹ A III. Sándor pápának szentelt, *Acta* ss.

**ELLENŐRZÖTT
INFORMÁCIÓK
BENONE
LUPU**

UGYANEZT A HIBÁT
KÖVETI EL A WIKI-
PEDIA, ÉS KÖVETTÉK
EL MINDEN VALÓ-
SZÍNŰSÉG SZERINT
AZOK A KUTATÓK IS,
AKIKET URIAH SMITH
IS IDÉZ. FÉLREÉRTTEL-
MEZÉSHEZ VEZETHET,
HA A FEJDÍSZT
CSUPÁN ELŐLRŐL
ÉS TÁVOLRÓL VIZSGÁLJUK MEG.

A PÁPÁK ÁLTAL
AZ IDŐK SORÁN
VISELT TIARÁKON
E KÉT MEGNE-
VEZÉS EGYIKE
SEM TALÁLHATÓ
MEG. ENNEK
AZÉRT VAN JELEN-
TŐSÉGE, MERT
A TITULUS NEM
EGY SZEMÉLYHEZ
VAGY TÁRGY-
HOZ (TIARÁ-
HOZ) KÖTŐDIK,
HANEM AZ
INTÉZMÉNYHEZ.

Junni című könyvében Pietro Mallio³⁰ és Sandini a *Vitae Pontificum*³¹ című alkotásában több szerzőt is idéz, akik ugyanezt az elméletet támasztják alá. Labbé írja: „Elrendeltem, hogy méltóságos atyánk, Szilveszter legfőbb pápánk és követői is viseljék a koronát.”³² Ezzel az információval találkozunk Papebrochiónál is: „Királyi papságot jelképező diadémmal díszített koronát kapott” – *Significadum Regalie Sacerdotium Omnium Principium Collatum a Christo*.³³

A fent említett szertartásnak és a tiarának közel ezer évig tulajdonítottak különleges fontosságot. A trónfoglaló ceremónia és a korona viselése II. János Pál pápával szűnt meg. Az 1996-ban kelt *Universis Domnici gregis* apostoli alaptörvény a „pápai trónfoglalás” fogalmát „beavatási” szertartásra változtatta, XVI. Benedek pedig a pápai címeren a tiarát süveggel helyettesítette. A tiara története tehát lassan homályba borul. Mindezek mellett maradt a szokás, hogy különböző városok vagy előkelőségek ezt a jelentőségteljes tárgyat adományozzák a pápának. Legutóbb, 2016-ban Ferenc pápa kapott tiarát.

Jelenleg a nagyszámú tiarából hivatalosan 23-ról beszélnek. Amint már említettem, sok megsemmisült, néhányat kifosztottak majd helyreállítottak vagy átmodelleztek különböző pápák, de volt olyan is, ami egyszerűen eltűnt (például XIII. Leó pápa gótikus tiarája), illetve volt, amit eladtak, a milánói tiara így kerülhetett ki Amerikába. Volt, ami egy vagyronba került, mint például II. Gyula pápa tiarája: információim szerint 200.000 aranydukátot fizettek érte, ami a pápai állam bevételeinek egyharmadát jelentette.³⁴ Más fejdíszek, mint VII. Piusz 1800. május 21-én tartott trónfoglalási ceremóniájának tiarája száműzetésben készült préselt papírból, és a velencei úrnők által adományozott ékszerekkel lett kidíszítve. A jelenleg létező 23 tiara megtekinthető, és megállapíthatjuk, hogy egyiken sincs rajta a *Vicarius Filii Dei* felirat.

Következtetés

Kijelenthetjük, hogy nagyon sok pápai korona létezett, viszont kevés bizonyíték maradt fenn. Az 1527-es római fosztogatás idején a korábból származó tiarákat VII. Kelemen pápa szétszedte és beolvasztatta. Az ezután következőket az új pápák ízlése szerint módosították, és előfordult, hogy a becsvágyuk és hiúságuk alapján. Volt, amit megsemmisítettek, kifosztottak és eladtak. A régi pápák kézjegyeire ráhelyezték az újakat, ennek tudható be, hogy VI. Piusz pápa neve már egy száz évvel korábban készült tiarán is feltűnik, a VIII. Gergely pápa nevét viselő smaragd meg-

található VII. Piusz pápa tiaráján is, mint ahogy Mária királynő gyémántjai III. Pál pápa tiaráján. De folytathatnánk a felsorolást.

Van olyan tiara, amelyen jelentős eseményekre történő utalások szerepelnek. II. Miklós tiaráján pápai uralkodásának nyilatkozata volt olvasható, XIII. Leó pápa gótikus tiaráján a felirat papi minőségére emlékeztetett, míg IX. Piusz belga tiaráján utalást találunk a trónfoglaló szertartás hagyományos megfogalmazására (*Jesu Christi Vicario infallibili*). VI. Piusz pápa tiaráján pedig egy jókívánság volt olvasható: „Örökké éljen, mint Főnix!”

A *Vicarius Filii Dei* megnevezést egyiken sem találtam, mint ahogy a *Servus Servorum Dei*, a pápai enciklikákban olyan gyakran használt titulust sem. A pápák által az idők során viselt tiarákon e két megnevezés egyike sem található meg. Ennek azért van jelentősége, mert a titulussal nem egy személyhez vagy tárgyhoz (tiarához) kötődik, hanem az intézményhez. A tárgyhoz vagy személyhez kapcsolódó név megszűnik, amint a tárgy megsemmisül, vagy a személy meghal, viszont egy intézmény titulusa addig marad fenn, amíg létezik maga az intézmény. Amennyiben a *Vicarius Filii Dei* egy ember titulusa, vagy csupán egy tiarán található felirat, akkor semmi jelentősége sincs, viszont, ha egy intézmény hivatalos titulussát képezi, helytől, korszaktól és személytől függetlenül fennmarad. ■

Dr. Benone Cornéliu Lupu, lelkipásztor, Olaszország

1. Ferrajoli Alessandro: *Il triregno di Giulio II eseguito e descritto dal Caradosso*, Roma, 1913.
2. Giuseppe De Novaes: *Introduzione ale vite de sommi Pontefici*, 79-80. o. és Gaetano Moroni: *Dizionario di erudizione storico-ecclesiastica*, Venezia, 1856, LXXXI. köt., 56. o.
3. Giuseppe De Novaes: *Introduzione ale vite de sommi Pontefici, disertazioni storico critiche*, Roma, 1822, 2. köt., 95. o.
4. Francesco Cancellieri: *Descrizione di tre pontificali*, Roma, 1788, 3. rész; Mons. Pietro Baldassari: *Relazione delle avversità e patimenti del glorioso Pappa Pio VI*, Roma, 1889, 178-179. o.
5. De Novaes: *Introduzione ale vite de sommi Pontefici*, 97. o.
6. Számos drágakővel ékesítették a fejdísz, hátoldalára pedig a pápai címer került egy méretes topázba foglalva, smaragd virágokkal övezve. De Novaes: *Introduzione ale vite de sommi Pontefici*, 87, 79. o.
7. De Novaes: *Introduzione ale vite de sommi Pontefici*, 79. o.
8. The Times, London, 1805. április 16.
9. Pistoletti szerint „a torentinói egyezmény kimondta, hogy a 4 tiara összes ékkövét vissza kell adniuk, ami annak a 6 millió aranypénznek felelt meg, amit az egyház hadisarcként kifizetett. Az ékszerek egy részét a Napóleon tiarája révén visszaszolgáltatták.” Erasmo Pistolesi: *Vita diel sommo pontefice Pio VII*, Roma, 1824, 1. köt, 38, 241. o.
10. A kör alakú ábrázolásokat ketté osztották, és a körök egyik felén található domborművek Napóleon, valamint megkoronázását ábrázolták. Néhány alkotáson fellelhető volt a győztes hadműveletek helyszínének megnevezése is.
11. Személyesen tekinthettem meg mind az eredeti, mind pedig a helyreállított változatot. Szembetűnő a különbség, mintha két eltérő tiaráról lenne szó. Lásd továbbá: Garde Grissell: Hartwell (1896. január-június). „Notes and Queries” Medium of Intercommunication for Literary Men, General Readers, Etc. Eighth Series. London. 9: 9-10; Frédéric Masson: *Napoleon and His Coronation*, Frederic Cobb. Philadelphia: J. B. Lippincott Co., 1911, 259. o.
12. *Civiltà Cattolica*, 2. sorozat, 9. köt., 220. o.; Antonio Torrigiani: *I nove pii sommi pontefici studii storici*, Firenze, 1869, 418. o.
13. Claudio Rendina: *101 Misteri e segreti del Vaticano*, Roma, 2011, 35. o.
14. „Birodalmi korona Isten kezéből, birodalmi korona Péter kezéből”. Mancken: *Scriptorum rerum Germanicarum*, 1. köt., 2. fej., 1063. o.; De Novaes: *Introduzione ale vite de sommi Pontefici*, 88. o.
15. Il 25 anniversario dell incoronazione del Leone XIII”. *Illustrazioni popolari, Giornale per le Famiglie*, 40. köt., Milano, 1904, 146. o.
16. *Almanacco storico della Illustrazione italiana contiene il calendario de Milano*, 1904, 40. o.
17. *Leggero come il ferro. L'arte di Sante Minguzzi nell'archivio fotografico delle Collezioni d'Arte e di Storia della Fondazione Cassa di Risparmio in Bologna*, Benedetta Basevi, Mirko Nottoli, Bologna, 2015, Ming. 417, 418. o. L. Orsini: *Sacrarium Apostolicum*, Artema, 1998.
18. A szöveg hiányos. Mivel nem találtam meg a tiarán található szavak leírásait, úgy használtam fel a fényképeket, ahogy megjelentek annak idején. *Illustrazioni popolari, Giornale per le Famiglie*, „Il 25 anniversario dell incoronazione del Leone XIII”, 40. köt., Milano, 1904, 146. o. *La Civiltà Cattolica*, VII. köt., Roma, 1902, 735. o.; *La Civiltà Cattolica*, IX. köt., Roma, 1903, 612. o. Genus Bononiae Musei nella Città, Fondazione Cassa di Risparmio Bologna, MING. 418 – <https://collezioni.genusbononiae.it/products/dettaglio/17878>.
19. *Quaranta mesi al Vaticano, ossia i discorsi pronunziati dal papa Pio IX*, „Alla Deputazione Belga” 1871. június 18., Napoli, 1874, 78/1; *L'Orbe cattolico a Pio IX nel suo giubileo pontificale*, Roma, 1871, 78/1. Valamint: Bernard Berthold, Pierre Blanchard: *Trésors inconnus de Vatican*, Editions de l'Amateur 2001, 328. o.
20. William Arthur: *Il Giove moderno una rivista sui discorsi di Pio 9*, Roma, 1873, 10. o.
21. <https://it.wikipedia.org/wiki/Tiara>.
22. *Accipe Tiaram tribus Coronis ornatam et sciasse esse Patrem Principum et Regnum, Rectorem Orbis in terra, Vicarium Salvatori nostri Jesu Christi*. G. Moroni: *Diz. Erud. Eccles.*, 35. o.
23. Paolo Vergerio kritikus hangon szólt meg a szertartást: „A fényűzés és a pompa azt mutatja, hogy ez a ceremónia nem a pápáé, de még legalább a császáré sem, hanem az antikrisztusé.” Pier Paolo Vergiero: *Ordo eligendi Pontificis et ratio*, Tubingen, 1556. Agostino Bagliani: *Il Conclave*, 34. o.
24. „Ceremoniale Romano”, Jean Mabillon: *Museum Italicum*, 2. köt., *Ord. Rom.* XIII, 221. o.; Giacomo Gaetano Stefaneschi: *Ord. Rom.* XIV, 243. o.
25. Muratori: *Scritto Rer.*, III. köt., 648. o.
26. Labbé: *Conciliator*, 1. köt., 538. o.
27. De Novaes: *Introduzione ale vite de sommi Pontefici*, 87. o.
28. „A nagy értékű korona, ami Konstantin fejét díszítette, most Szilveszter fején van.” P. Gatico: *Acta Caeremonialia*, I. köt., 105. o. Francesco Cancellieri: *Descrizione de tre pontificali che si celebrano nella Basilica Vaticana*, 115. o.
29. Bonanni: *Del Triregno Pontificio*, 3. prédikáció. „In Consecrat. Pontife”, 65. fej.; Angelo Rocca: *Opera omnia, De Mitra s. Silvestri I Papae*, 2. köt., 379. o. Gaetano Moroni: *Diz. Erud. Eccles.*, 30. o.
30. Pietro Mallio: *Acta ss. Junii*, 6. köt., 2. rész, 8. fej., 151. o.
31. Antonio Sandini: *Vitae Pontificum*, 1. köt., Ferrara, 1748, 92. o.
32. *Decrevimus et hoc, utidem venerabilis pater noster Silvester summus Pontifex eromenes ejus successores Pontifices diademate, videlicet Corona*. Labbé in *Conciliator*, 1. köt., 1538.
33. Papebrochio: *In Conat. ad. s. Silvester*, 128. o. idézi Moroni: *Diz Erud. Eccl.* 37. o.
34. Összehasonlításképpen: abban az időben jónak számított a havi kétdukátos fizetés.

NAGYON SOK PÁPAI KORONA LÉTEZETT, VISZONT KÉVÉS BIZONYÍTÉK MARADT FENN. VII. KELEMEN PÁPA UTÁN A Vatikáni KORONÁKAT AZ ÉPPEN URALMON LÉVŐ PÁPÁK ÍZLÉSE SZERINT MÓDOSÍTOTTÁK, ÉS ELŐFORDULT, HOGY A BECSVÁGYUK ÉS HIÚSÁGYUK ALAPJÁN.

A CERNICAI ADVENTUS EGYETEM ÉS A „DR. LUCA” EGÉSZSÉGÜGYI POSZTLÍCEUM ÉVZÁRÓ ÜNNEPSÉGE

Kétezerhuszonkettő június 19-én a cernicai egyetem kápolnájában tartották meg az Adventus Egyetem és a „Dr. Luca” Egészségügyi Posztlíceum évzáró ünnepségét. „Mindvégig szeresetek!” – volt az idei év végzőseinek jelmondata, amelyet Jn 13:1 verse ihletett.

A változatos programnak több pontja is volt, amelyek közül megemlíjtük az Inter-Európa Divízió titkára, dr. Magyarosi Barna lelkipásztor üzenetét és küldetésre felszólító prédikációját, a végzős diákok bemutatását, a zenei szolgálato-

náinkhoz és szüleikhez intéztek, akik támogatták őket, hogy befejezhessék tanulmányaikat. A szervezők által előkészített és a diákok által megvalósított programon túl azonban az esemény a diákokról és a két cernicai adventista oktatási intézményről gondoskodó Isten iránti hála és a köszönetnyilvánítás ünnepe volt. Mind az Adventus Egyetem, mind pedig a „Dr. Luca” Egészségügyi Posztlíceum az idei évben a legnagyobb akkreditációs pontszámot érte el az ARACIS és az ARACIP akkreditáló bizottságok részéről, ahogy az Adventist Accrediting Association adventista

akkreditációs bizottságtól is a maximális pontszámot kapta. Az ünnepség résztvevői teljes mértékben átélhették a diákevek befejezésével járó örömeiket, ugyanakkor hálájukat fejezhették ki Isten iránt azért, ahogy a tanulmányi évek alatt ezt a két intézményt irányította.

» A tavalyi évtől eltérően a mai ünnepséggel egy olyan évet zárunk, amelyben jelenléti oktatás zajlott, ami nagy öröm számunkra. Ez az esemény egyfelől azért ünnep, mert naponta tanúi lehetünk a diákok eredményeinek, másfelől pedig ezúton bejelenthetjük, hogy az Adventus Egyetem nemrég ismét megkapta az öt évre szóló akkreditációt. Mindez bizalommal tölt el, és új kilátásokat tár elénk, ugyanakkor felelősséget is ró ránk, így hát kötelességünk a lehető leghatékonyabban fejlesztenünk az adventista oktatást.

Dr. Laurențiu Moț,
rektor, Adventus Egyetem

» Olyan pillanathoz érkezünk, amikor le kell zárunk egy fejezetet, és tovább kell lépnünk. Ami előttünk van, az titok, de ez mindig is így volt, valahányszor új életszakaszhoz érkezünk. Ha visszatekintünk az elmúlt évekre, elmondhatjuk, hogy ami a múltban ismeretlennek látszott, abban most már felismerhetjük Isten biztos vezetés-

sének útját. Ezt tudva nyerünk erőt, még akkor is, ha egy új ismeretlen felé indulunk el. Meggyőződésünk, hogy nem vagyunk egyedül, és az út végén Isten vár bennünket. Hálát adunk Neki, hogy vezette lépteinket. Az itt töltött idő áldást jelentett számunkra. Köszönetet mondunk a szülőknek, akik imáikkal, könnyeikkel és kezeik munkájával támogattak. Köszönet a tanárainknak, akik tanítottak és segítettek emberekké válnunk a három tanulmányi év során. És nem utolsósorban köszönet az egyetem alkalmazottainak, akik mindent megtettek, hogy ez a hely az otthonunk legyen.”

Ilyés Alina, végzős hallgató,
szociális gondozás

» Ha el kellene mondanunk, hogy mit is tudatosítottunk magunkban ma, akkor talán egy olyan valóságról beszélhetnénk, amely szerint a mulandóság teljes mértékben az idővel mérhető. Számunkra itt lezárul egy fejezet, elértünk a végállomáshoz, ahol mi, a 2022-es év végzősei leszállunk. A mai napot és a tanulmányi éveket a következő szavakkal foglalhatnám össze: izgalom, vezetés, elfogadás, fejlődés, remek szülők, csodálatos tanárok, és mindezek felül a Nagy Tanítómester, akinek a vezetése alatt jutottunk el erre a pontra, amely egy újabb kezdet az életünkben. Három éven keresztül fejlődöttünk, mert odaadó és igazi tanárok irányítottak bennünket. Azt kívánom mindannyiunknak, hogy földünk utolsó kicsengetésekor a Nagy Tanítómester adja át nekünk a koronát, ami igazolja, hogy elvégeztük a Mennyei Egyetemet, és Isten országának a diákjai lettünk.”

Anamaria Mocanu, végzős hallgató,
óvodai és elemi iskolai pedagógia

» Ebben a pillanatban az utóbbi négy év tapasztalatát Pál apostol szavaival foglalhatnám össze: »Tudok megaláztatni is, tudok bővelkedni is; mindenben és mindenekben ismerős vagyok a jóllakással is, az éhezéssel is, a bővelkedéssel is, a szűkölködéssel is« (Fil 4:12). Mindazért, ami velem történt ez idő alatt, elsősorban Istennek, az én mennyei Atyámnak szeretnék hálát adni, Akitől kaptam a kezdeti késztetést, majd a későbbi biztatást is arra vonatkozóan, hogy a teológiai szakra iratkozzam be. Ezenkívül szeretnék köszönetet mondani a feleségemnek, a szüleimnek és mindazoknak, akik támogattak a tanulmányi évek alatt. Hálámat fejezem ki mindazért, amit az Adventus

MEGJUTALMAZOTT TOREKVÉSEK EMANUEL SALAGEAN

„MINDVÉGIG SZERESSETEK!”
– VOLT AZ IDEI ÉV VÉGZŐSEI-
NEK JELMONDATA, AMELYET
JN 13:1 VERSE IHLETETT.

Egyetem jelent számomra: a tanároknak, a társaimnak és az alkalmazottaknak. A tanulmányi évek számomra egy hullámheggyekkel és völgyekkel tarkított út volt, aminek a végén elmondhatom, hogy érettebb, rendszerezettebb és mind elméleti, mind gyakorlati téren képzetesebb lettem annak érdekében, hogy embertársaimat szolgálhassam.”

Vali Dinu, végzős hallgató, adventista pasztorálteológia

» Számomra a mai nap többet jelent egy ünnepségnél, a tanulmányi évek befejezésénél. Ma kezdődik a képzett szolgálatom ebben a világban. Az itt töltött három év alatt megtanultam felelős lenni és eleget tenni a kötelességeimnek, megtanultam szeretni Istent és embertársaimat. Minden bizonnyal az előttem álló időszak igazolni fogja, hogy sikerült-e elsajátítanom ezeket az értékes leckéket. Maga az élet is egy iskola, és hiszem, hogy ha megtanultam Istennel járni, akkor áldás lehetek nemcsak a betegek számára, akiket majd ápolni fogok, hanem minden embertársam számára, akikkel összehoz az élet. Éppen ezért, hiszem, hogy sikerem az életben – mint ahogy a társaimé is – elsősorban az Isten iránti hűségemtől függ.”

Lavinia Pioară, végzős hallgató,
„Dr. Luca” Egészségügyi Posztliceum

» Hálát adunk Istennek ezért az egyedi, nagyon szép eseményért, amellyel többé nem fogunk találkozni az életben. Reméljük, hogy a mai végzősök és a következő diáknemzedékek érdekében tett befektetések Isten dicsőségét és az emberek üdvösségét szolgálják, mivel erre hívtunk el. Ezt a munkát embereknek kell elvégezniük, többek között olyanoknak, akiket itt ez az egyetem, de leginkább Isten készített fel. A tanulmányi évek alatt Gabriel, a fiunk szépen fejlődött, és hiszem, hogy továbbra is fejlődni fog, hiszen mindannyian növekedésre és lelki fejlődésre hívtunk el. Meggyőződésem, hogy azok a szülők, akik ide küldik tanulni a gyermekeiket, sosem fogják megbánni a döntésüket.”

Ion Nicolae, szülő

Néhány nappal az évzáró ünnepség után a végzős diákok államvizsgáztak, a sikeresen vizsgázó diákok aránya 100%. Az akadémiai eredményeken túl azonban a legnagyobb hálára az a meggyőződésünk ad okot, hogy Isten támogatja az adventista oktatást, és hogy a cernicai adventista egyetemet most elhagyó diákok legfontosabb feladata hirdetni az evangéliumot, és segíteni gyer-

mekeknek, ifjaknak és felnőtteknek abban, hogy felkészüljenek Jézus Krisztus közeli eljövetelére. Akik érdeklődnek a cernicai adventista egyetem iránt, még beiratkozhatnak az őszi felvételi vizsgára, amely szeptember 5–12. között lesz megtartva az Adventus mindhárom szakán (adventista pasztorálteológia, szociális gondozás, és óvodai és elemi iskolai pedagógia). A „Dr. Luca” Egészségügyi Posztlíceum oktatási programjára augusztus 29-ig lehet jelentkezni. További tájékoztatás a www.uadventus.ro honlapon, valamint a 0744-157.723 vagy a 021-369.53.50 telefonszámokon. ■

Emanuel Sălăgean, lelkipásztor, az Adventus Egyetem kommunikációs és közkapcsolatokért felelős igazgatója

MÓZES PRÓBATÉTELE

– EGY IGAZI VEZETŐ MAGASZTOS PÉLDÁJA (2MÓZ 18)

**NOHA EGY NAGY
KITERJEDÉSŰ,
VÁROSOK, UTCÁK
ÉS TÁMPONTOK
NÉLKÜLI SIVA-
TAGBAN MENE-
TELTEK, MÓZES
ÉS ISRAEL NÉPE
MÉGIS KÜLÖNLE-
GES „LAKCÍMMEL”
RENDELKEZETT:
A „PUSZTÁBAN,
AZ ÚR HEGYE
MELLETT” TÁBO-
ROZOTT.**

Ajelenlegi modern hírközlő eszközök hiányában Izrael népének Egyiptomból való szokatlan szabadulásának híre viszonylag gyorsan elterjedt szárazföldön és tengeren, és egymásnak feszülő érzelmeket váltott ki. Akik szerették és szolgálták az igaz Istent, felettébb örültek (mint például Jethró), a pogány népek körében azonban a hír félelmet és rettegést keltett. Figyeljük meg a Jerikóban élő pogány Ráháb vallomását: *„Ők pedig még le sem fekvének, amikor felméne ő hozzájuk az asszony a házhéjára, és monda a férfiaknak: Tudom, hogy az Úr néktek adta ezt a földet, és hogy megszállt minket a félelem miattatok, és hogy e földnek minden lakosa megolvad előttetek. Mert hallottuk, hogy megszáritotta az Úr a Veres tenger vizét előttetek, amikor kijöttetek Egyiptomból, és hogy mit cselekedtetek az emoreusok két királyával, akik túl voltak a Jordánon, Szíhonnal és Óggal, akiket megöltetek. És amint hallottuk, megolvadt a mi szívünk, és nem támadt többé bátorság senkiben sem miattatok. Bizony az Úr, a ti Istenetek az Isten fenn az égben és alant a földön!”* (Józs 2:8-11).

Jethró, a Kis-Ázsiában fekvő Midián papja, miután tudomására jutott mindaz, „amit Isten Mózes és Izráellel, az ő népével cselekedett vala” (2Móz 18:1), elhatározta, hogy meglátogatja a vejét, és hozzájárul Mózes családjának újra egyesítéséhez úgy, hogy magával viszi a lányát, Czipporát, és a két fiút: Gersomot és Eliézert. A fiúk Mózes-től kapott neveinek jelentősége épp olyan érdekes és jelentőségteljes, mint József fiainak a nevei.

„És az ő két fiát is, akik közül az egyiknek neve Gersom, mert azt mondotta vala: Bujdosó valék az idegen földön; a másiknak neve pedig Eliézer; mert: Az én atyám Istene segítségül volt nékem, és megszabadított engem a fáraó fegyverétől” (2Móz 18:3-4).

A nagyobbik fiú, Gersom neve („bujdosó voltam idegen földön”, „aki ott kapott szállást”), szüntelenül igazi azonosságára kellett, hogy emlékez-

tesse Mózes, de különösen az Isten népéhez való lelki tartozásra és Ábrahám, Izsák és Jákob országára. Állandó emlékeztetőt jelentett annak érdekében, hogy bármilyen jól is menjen sora, idegen földön ne véglegesen üssön tábor a családjá.

Eliézer neve („Isten segítségül volt nékem”) is szüntelenül az isteni erő és oltalom forrására emlékeztette. Aki arról biztosította, hogy abban a lelki nyugalomban lesz része, amelyet a Midián pusztájában töltött 40 év alatt tanúsított, amikor oltalmat nyert a fáraó haragja elől.

A kivonulás utáni drámai hónapok körülményei közepette jobb volt, hogy Mózes családja biztonságosabb helyen maradjon, és jelenlétével nem terheli meg még jobban a kivonulás emberi eszközét. Most azonban megfelelő alkalom adódott a családgyejesítésre.

Hogyan találja majd meg Jethró az izraelitákat a hatalmas Sínei-pusztában?

Noha egy nagy kiterjedésű, városok, utcák és támpontok nélküli sivatagban meneteltek, Mózes és Izrael népe mégis különleges „lakcímmel” rendelkezett: a „pusztában, az Úr hegye mellett” táborozott.

A Bibliában a „pusztában, az Úr hegye mellett” kifejezés nem csupán egy földrajzi hely azonosítását jelenti, hanem egy sokkal fontosabb tényezőt: Izrael népének viszonyulását a legnagyobb tekintélyhez, Istenhez. Ezt a lelki perspektívát fedezzük fel később Dávid két zsoltárában is, noha nem a Sínei-hegyre utal. A 24. zsoltárban felteszi a kérdést: „Kicsoda megy fel az Úr hegyére?”, aztán a 15. zsoltárban újabb kérdés hangzik el: „Kicsoda lakozhat szent hegyeden?” Ez a két zsoltár rámutat arra, hogy mind az Úr hegyére való felmenetel, mind pedig az Úr hegyén való lakozás egy bizonyos lelkiállapottól, erkölcsi magatartástól függ.

Apósával való legutóbbi találkozása során Mózes, aki korábban az egyiptomi trón várományosa volt, alázatosan kért engedélyt Jethrótól, hadd

melessen el Egyiptomba, hogy eleget tegyen Istentől kapott küldetésének. Akkoriban apósa alkalmazottja, alattvalója, juhásztor volt. De vajon hogyan fog viszonyulni Jethróhoz a teljesen új körülmények között? Most már nem a juhok pásztora, mint hajdanán, hanem egy népet pásztorol, ő Izrael népének első számú vezetője: egyfajta hadvezére és főpapja. Vajon elvárja Jethrótól, hogy kihallgatási időt kérjen tőle? Vagy talán küld néhány előkelő személyt apósa fogadására, akik majd felkészíthetik Jethrót azokra a protokolláris előírásokra, amelyeket tiszteletben kell tartania, ha találkozni akar Izrael népének legfőbb földi elöljárójával? Ezek közül semmi sem történt, sőt, ellenkezőleg:

„Kiméne azért Mózes az ő ipa eleibe, és meghajtá magát és megcsókolá őt; és megkérdeék egymást állapotuk felől és bemenének a sátorba. És elbeszélé Mózes az ő ipának mindazt, amit az Úr a fáraóval és az egyiptombeliekkel cselekedett vala Izraelért; mindazt a sok bajt, amelyek útközben érték vala őket, és mi módon szabadította meg őket az Úr” (2Móz 18:7-8).

Mennyi alázat és szerénység Mózes részéről! Azonban ezzel Mózes semmit sem veszített a méltóságából, a rangjából vagy a tekintélyéből. Ellenkezőleg, folyamatosan felértékelődik a Biblia olvasójának szemében. Megfigyelhetjük, hogy a találkozás során Mózes nem beszél arról, hogy mit tett ő, hanem azt mondja el, hogy mit tett Isten a nép megmentése érdekében.

Jethró reakciója

Jethrót is nemes fából faragták:

„És örvendeze Jethró mindazon a jón, amit az Úr az Izráellel cselekedett vala, hogy megszabadítá őt az egyiptombeliek kezéből. És monda Jethró: Áldott legyen az Úr, aki megszabadított titeket az egyiptombeliek kezéből és a fáraó kezéből; aki megszabadította a népet az egyiptombeliek keze alól. Most tudom már, hogy nagyobb az Úr minden istennél; mert az lett vesztükre, amivel ellenük vétkeztek. És Jethró, a Mózes ipa égőáldozattal és véres áldozattal áldozék az Istennek; Áron pedig és Izrael minden vénei jövének, hogy kenyeret egyenek a Mózes ipával Isten előtt” (2Móz 18:9-12).

A maga során ő is Istent látja a szabadulás csodaiban. Nem mond pohárköszöntőt a veje tiszteletére, a nagy sikerek láttán nem ecseteli Mózes tulajdonságait, hanem örül „mindazon a jón, amit az Úr cselekedett”. Áldja Istent, és Mózes, valamint a nép vénei társaságában áldozatot mutat be az Úrnak. Az ünnepélyes szertartást maga Jethró vezette. Ott a pusztában egy az Isten jósága

íránti hála-emlékoszlopot, egy csodálatos „Soli Deo Gloriá”-t emeltek.

Mózes szerénységét a Jethróval való találkozásakor tekinthetjük csupán előzékenységnek is, ami a keleti ember egyik alapvető jellemtulajdonsága. De következett egy sokkal nehezebb próbatétel.

„Nem jó az, amit te cselekszel” (2Móz 18:17) – Reakció mások megjegyzései hallatán

Másnap Mózes újrakezdte bírói tevékenységét:

„És lőn másodnapon, leüle Mózes törvényt tenni a népnek; a nép pedig áll vala Mózes előtt reggeltől estig. S amikor látja vala Mózes ipa mindazt, amit ő a néppel cselekedék, monda: Mi dolog az, amit te a néppel cselekszel; miért ülsz te egymagad, mind az egész nép pedig előtted áll reggeltől estig? És monda Mózes az ő ipának: Mert a nép Isten akarát tudakolni jön hozzám; ha ügyük-bajuk van, én hozzám jönnek, és törvényt teszek az ember között és felebarátja között, és tudtára adom az Isten végzéseit és törvényeit. Mózes ipa pedig monda néki: Nem jó az, amit te cselekszel” (2Móz 18:13-17).

Valakinek a jelleme felismerhető abból is, ahogy reagál mások negatív megjegyzéseire. Megalázva, megbántva érzed magad, ha valaki azt mondja, hogy nem helyesen jársz el, vagy neked inkább az a fontos, hogy megalapozott-e az illető személy megjegyzése?

Ekkor mutatkozik meg Mózes egy másik értékes jellemtulajdonsága, amely ugyanakkor elengedhetetlen egy vezető számára: elfogadja az elfogulatlan kritikát, a javaslatokat és a megoldásokat mások részéről. Az ifjabb Stephan Covey megemlíti egy olyan jellemtulajdonságot, amely nagyon sokat jelent az emberi kapcsolatokban. Az általa kongruenciának nevezett tulajdonság alatt azt érti, hogy a kapcsolatokban nem kell megelégedni csupán az őszinteséggel. Rámutat, hogy lehetsz bármilyen őszinte, korrekt és jó szándékú, ha közben legfőbb foglalatosságod bizonyítani, hogy neked van igazad. A kongruencia azt jelenti, hogy olyan mértékben foglalkoztat az abszolút igazság, hogy még akkor is elfogadod, ha végül kiderül, hogy nem neked volt igazad. Ezt a tulajdonságot fedezzük fel Mózesben, mert ilyen egy igazi vezető. Mózes nem azzal törődött, hogy a dolgok úgy maradjanak, ahogy ő akarja és látja, hanem azzal, hogy minden a legnagyobb rendben legyen. Az igazi vezető engedi magát tanítani.

A VEZETŐ JELLEME EMILIAN NICULESCU

MENNYI ALÁZAT
ÉS SZERÉNYSÉG
MÓZES RÉSZÉRŐL!
AZONBAN EZZEL
MÓZES SEMMIT
SEM VESZÍTETT
A MÉLTÓSÁGÁ-
BÓL, A RANG-
JÁBÓL VAGY
A TEKINTÉLYÉBŐL.
ELLENKEZŐLEG,
FOLYAMATOSAN
FELÉRTÉKELŐDIK
A BIBLIA OLVASÓ-
JÁNAK SZEMÉBEN.

Jethró tanácsa – a menedzsment és a szervezés leckéje

„Mózes ipa pedig monda néki: Nem jó az, amit te cselekszel. Felettébb kifáradsz te is, ez a nép is, amely veled van; mert erőd felett való dolog ez, nem végezheted azt egymagad. Most azért hallgass az én szavamra, tanácsot adok néked, és az Isten veled lesz. Te légy a népnek szószólója az Isten előtt, és te vidd az ügyeket Isten eleibe. És tanítsd őket a rendeletekre és törvényekre, és add tudtukra az utat, amelyen járniuk kell és a tenni valót, amelyet tenniük kell. És szemelj ki magad az egész nép közül derék, istenfélő férfiakat, igazságos férfiakat, akik gyűlölik a haszonlesést, és tedd közöttük előjárókká, ezredesekké, századosokká, ötvenedesekké és tizedesekké. Ezek tegyenek ítéletet a népnek minden időben, úgy hogy minden nagyobb ügyet te elődbe hozzanak, minden csekélyebb dologban pedig ők ítéljenek; így könnyítve lesz rajtad, ha azt veled együtt hordozzák. Ha ezt cselekszed és az Isten is parancsolja néked: megállhatsz, és az egész nép is helyére jut békességben” (2Móz 18:17-23).

Ekkor tartja Jethró az első menedzsment- és szervezésóráját. A tananyag a felelősségek leosztása. Ne próbálj mindent egyedül végezni! Nemcsak te merülsz ki, és terheled túl magad, de időd sem jut mindent elintézni. És van még valami, ami az ember bűnös természetét érinti: nem tudhatsz mindent. Isten mindenkit fel akar használni tervei véghezvitelében, a képességei és készségei alapján.

Fontos megjegyeznünk, hogy a megoldások felkínálásában Jethró egy lényeges kitéltet is megfogalmaz: „Ha Isten is parancsolja néked”. Majd három feltételt is megszab: „Ha ezt cselekszed és az Isten is parancsolja néked: megállhatsz, és az egész nép is helyére jut békességben” (23. v.).

Másfelől pedig az sem jó, ha a vezető minden véleményt és javaslatot figyelembe vesz. Jethró négy alapvető feltételét látja javaslatai életbe léptetésének: az első Isten jóváhagyása („Isten is parancsolja néked”); második feltétel a hatékonyság: „megállhatsz”; a harmadik a nép jóléte, és az utolsó: ha a módszer hozzájárul a végső cél eléréséhez („az egész nép is helyére jut békességben”).

„És hallgata Mózes az ő ipa szavára, és mindazt megtevé, amit mondott vala. És választá Mózes az egész Izráelből derék férfiakat és a nép fejeivé tévé őket, ezredesekké, századosokká, ötvenedesekké és tizedesekké. És ítéltek vala a népet minden időben; a nehéz dolgokat Mózes elé viszik vala, minden kisebb dologban pedig ők ítélnek vala. És elbocsátá Mózes az ő ipát, és ez elméne hazájába” (2Móz 18:24-27).

Isten közvetlen módon is közölhette volna Mózesnek ezeket a javaslatokat, ezzel azonban

minden tekintetben próbának vetette alá vezetői képességeit:

- aláztos marad-e nemcsak az Isten, hanem az emberek iránti kapcsolatában is;
- elfogadja-e mások megjegyzéseit;
- elismeri-e azt, hogy nem tudhat mindent, és hogy Isten nemcsak általa, hanem más személyek által is szól;
- alkalmazza-e mindazt, amit jónak talált, és amit Isten is jóváhagyott.

Mózes minden szinten sikeresen vizsgázott, és a legmagasabb osztályzatot érte el.

Ez a fejezet teológiai szempontból is különleges értékkel bír. A keresztény teológusok között felmerülő egyik legvitatottabb kérdés – ami a különféle vallásfelekezetek hittételbeli különbségében is megmutatkozik – a Tízparancsolat megjelenésének pillanatával kapcsolatos. Egyesek szerint az ember a teremtés óta ismeri a Tízparancsolatot, mások viszont azt állítják, hogy csak a Sínainál adatott, kizárólag az Izrael népével való különleges szövetséggént, következőképpen nem alkalmazandó az újtestamentumi időkben.

Ebben a fejezetben azonban Mózes még a Tízparancsolat kiadása előtti időszakban ítéli meg a népet, ami teljesen értelmetlen lenne törvények létezése nélkül. Az is kitűnik, hogy bár Jethró nem tartozott Izrael népéhez, mégis ismerte azokat a törvényeket és rendelkezéseket, amelyeket a népnek meg kellett tartania.

„És tanítsd őket a rendeletekre és törvényekre, és add tudtukra az utat, amelyen járniuk kell, és a tenni valót, amelyet tenniük kell” (2Móz 18:20).

Abszurdum lenne egész nap törvénykezni törvények hiányában. Ezenkívül nem lehet elítélni egy olyan népet, amely egyáltalán nem ismeri azokat a törvényeket, amelyek alapján ítélet elé áll.

Amikor Mózes leírja a manna csodájának történetét, a szombat és a hozzátartozó korlátozások a nép számára nem tűntek újdonságnak, az újat számukra csupán a manna jelentette. Csak néhányan nem igazodtak a parancsolathoz, és mentek ki mannáért szombaton. Ha a szombat parancsa új lett volna, minden bizonnyal a nép java része kiment volna szombaton is mannát szedni, mivel új helyzettel állt volna szemben.

Megjegyzendő, hogy a Jethró által említett első feltétel az volt, hogy Isten jóváhagyását is meg kell szereznie ennek az adminisztratív eljárásnak az életbe léptetéséhez. Ha nem ismerte volna a Tízparancsolatot, az Úr azt mondta volna, hogy bár a módszer jó, mégis várjon néhány napot, mivel épp szándékában áll új törvényt kiadni és kijelenteni a nép füle hallatára.

JETHRÓ TARTJA
MEG AZ ELSŐ
MENEDZSMENT-
ÉS MUNKA-
SZERVEZÉS-ÓRÁT,
AMELYNEK TÉMÁJA
A FELELŐSSÉGEK
LEOSZTÁSA.

Egy másik arra utaló bizonyíték, hogy Izrael népének viszonylag jól kellett ismernie a törvényeket, az, hogy Jethró javaslatára Mózes bírakat, úgynevezett „fejedelmeket” választott. Ha csupán 600.000 Egyiptomból kijött férfival számolunk, akkor 600-at kellett választania ezredesi rangban, ezenkívül 6.000-ret századosi, 12.000-ret ötvenesi, és 60.000-ret tizedesi rangban, ami összesen 78.600 fejedelmet jelentett. Ezek a férfiak azonnal elfoglalták bírói szolgálatukat. Nincs feljegyezve, hogy előzetes kiképzésre lett volna szükségük. A nép közül tehát legalább 78.600 személy ismerte a törvényt, és annak értelmében ítélkezett.

Mózes még aznap talált ennyi „derék férfit”, akik azonnal szolgálatba állhattak. Más szóval, Izrael népének még a Sínai előtt ismernie kellett a Tízparancsot. És az általuk ismert törvény nem lehetett más, mivel a nép között felmerülő problémák is olyan jellegűek voltak, amelyek szem előtt tartották a Tízparancsot tartalmát.

Megfigyelhetjük, hogy ezáltal ötszintes igazságszolgáltatás vált lehetővé: tizedes, ötvenes, százados és ezredes, majd pedig a „legfelsőbb bíróság”, ami az Istennel tanácskozó Mózes ítélőszékét jelentette.

Ezek a szinteken ugyanazon törvények és rendelkezések alapján kellett ítéletet hozni. Képzeljük el, mi történt volna, ha minden szinten ugyanazt az esetet más-más törvények és rendeletek alapján bírálták volna el. Mi lett volna, ha az egyik szinten elítélnék valakit, a másik szinten pedig felmentik. Nehézségeket és bonyodalmakat szült volna még ezeknek a törvénykezési szinteknek a megalapítása előtt.

Még ha ez a jogi és szervezési eljárás a Tízparancsot Isten általi kihirdetése után is került volna bevezetésre, és ha a nép csak a Sínainál halott volna először az erkölcsi törvényről, akkor is lehetetlen lett volna azonnal találni legalább 78.600 derék férfit, aki ismeri és képes is alkalmazni a törvényt különösebb képzés nélkül. Már a fentiekben is rámutattam, hogy nem állítható szolgálatba olyan bírót, akik először hallanak egy törvényről, és nem várható el, hogy megfelelő képzés nélkül helyesen ítélkezzenek a nép felett. ■

**EGY MÁSIK ARRÁ
UTALÓ BIZO-
NYÍTÉK, HOGY
IZRAEL NÉPÉNEK
VISZONYLAG
JÓL KELLETT
ISMERNIE A TÖR-
VÉNYEKET, AZ,
HOGY JETHRÓ
JAVASLATÁRA
MÓZES BÍRÁKAT,
ÚGYNEVEZETT
„FEJEDELMEKET”
VÁLASZTOTT.**

Emilian Niculescu, nyugdíjas lelkipásztor

**REMÉNYSÉG
HANGJA RÁDIÓ**

REMENYSEGHANGJA.RO

Available on the
App Store

ANDROID APP ON

Google Play

IGEN, AKAROM ÉS TUDOM!

Mindannyian hallottuk már William Shakespeare „Hamlet” című, 1601-ben írt drámájának nagy kérdését: „Lenni vagy nem lenni?”. A dilemma vitathatatlan mélységén túl a keresztény gondolkodásmód váratlan megoldást kínál: a „lenni vagy nem lenni” Istentől, és nem az embertől függ. Íme, a bibliai magyarázat: „Te adsz életet mindnyájuknak” (Neh 9:6). Mi magunk még „egy arasszal sem növelhetjük” meg a magasságunkat, és az életünkhöz sem adhatunk hozzá semmit.

„Jézus élete folytonos áldozathozatal volt a mások javára. Nekünk pedig követnünk kell a példáját.”

Ezért találókbb lenne kissé módosítva feltenni a kérdést: „Akarni vagy nem akarni?”.

Ezzel a kérdéssel közvetlenül vagy közvetetten többször is találkozunk a Szentírásban. Egyszer egy leprás közeledett Jézushoz, és rövid kérdést intézett Hozzá: „Uram, akarod?” És hasonlóan közvetlen, rövid választ kapott: „Igen, akarom!”

A beteg egyetlen pillanatig sem kételkedett Jézus gyógyító hatalmában („Tudom, hogy meg-tisztíthatasz”), viszont tudni akarta, hogy a gyógyítás képessége mellett a Nagy Orvos akarja is meggyógyítani őt („Akarod?”).

Jézus nem této-vázik, nem veti elemzés alá a behatásokat, a kockázatokat, az előnyöket, a jöve-

delmet, a körülményeket, hanem azt teszi, amihez a legjobban ért: meggyógyítja a testet, hogy hozzáférhessen a lélekhez.

Jézus követőiként ma ugyanezre hívtunk: „Az Ő élete folytonos áldozathozatal volt a mások javára. Nekünk pedig követnünk kell a példáját” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, 3. köt., 210. o.).

Ha segíteni akarsz másokon, előbb tudnod kell, hogyan tedd. Így jutunk el az utolsó – vagy talán az első – kérdéshez: „Tudni vagy nem tudni?”

Lehet, hogy segíteni akarsz lázas, szenvedő embertársadnak, de vajon tudod, hogy milyen kezelést kell adnod neki? Talán enyhíteni szeretnéd a szomszédod vagy a barátod fájdalmát, de tudod-e pontosan, hogy milyen kezelésre van szüksége?

Ha beteggondozói képzésben szeretnél részesülni, várunk a cernicai „Dr. Luca” Egészségügyi Iskolába! Bár nem ez az egyedüli választási lehetőség számodra, mégis talán a legjobb mind közül, ha a Megváltó példáját akarod követni. Három éven át tanulhatsz a szakma és az erkölcs terén tapasztalt tanároktól, orvosoktól és orvos-asszisztensektől, és megismerheted az egészséges életmód titkait. Eddigi végzőseink, akik magán vagy állami egészségügyi intézményekben dolgoznak idehaza vagy külföldön, mind-mind arról tesznek bizonyosságot, hogy a szakmai hozzáértéssel ötvözött keresztény élet láttán az emberek teljesen nyugodtan teszik fel a kérdést: „Tudsz rajtam segíteni? Akarsz rajtam segíteni?”

Megismétlem a kérdést: Akarod, vagy nem akarod? Akarsz-e segíteni, vigasztalni, ápolni, gyógyítani, könnyeket letörölni, emberek mellett lenni, tenni valamit érettük?

Akarod?

Ha döntöttél, szeretettel várunk! 2022. június 20. és augusztus 29. között jelentkezhetsz a felvételi vizsgára, ami a középiskolai eredmények figyelembevételéből és egy interjúból áll. A beszélgetésre 2022. augusztus 30–31-én kerül sor.

Ne feledd: „Akarni vagy nem akarni. Ez itt a kérdés.”

Igen, akarom! ■

Magdalena Roman, a cernicai Egészségügyi Iskola tanára

A ROMÁNIAI MAGYAR LELKIPÁSZTOROK TOVÁBBKÉPZŐ TALÁLKOZÓJA

A Covid-járvány miatt az utóbbi időszakban inkább online történt a lelkészek továbbképzése. Hosszú idő után június 7–9. között viszont újra sor került a Romániában élő magyar lelkészek továbbképzésére, úgyhogy végre személyesen is találkozhattunk egymással Balla Loránd testvér, a Romániai Unió Etnikai Csoportok Osztálya igazgatójának kezdeményezésére, a festői hegyek és fenyvesek között található moldvai ifjúsági központban, Coșnán (Suceva megye, Dorna Vára közelében). A tiszta és friss hegyi levegő úgy a lélekre, mint a testre nagyon jó hatással van, főleg ha Isten Igéjének tanulmányozása a fő cél.

Három egyházterület – az Észak-erdélyi, a Dél-erdélyi és a Bánáti Egyházterület – magyar lelkészei vettek részt a képzésen. Jó érzés volt újra látni egymást. Két nyugdíjas lelkész is csatlakozott hozzánk, Köteles Csaba testvér és Szász Ernő testvér, akik még aktívan kiveszik részüket az Úr munkájából. Jelenlétük sokunkban gyermekkori és kezdő lelkészi emlékeket idézett fel.

Minden reggel áhítattal és imapercekkel kezdünk, majd sor került a téma meghallgatására és megbeszélésére. „Az egyházi kultúraváltás dilemmái” volt a fő téma, a meghívott előadó pedig dr. Ósz-Farkas Ernő testvér volt Magyarországról. A három napos továbbképzés minden egyes napján kerestük a megfelelő megoldást a 21. századi emberek mai kihívásaira, amelyekkel mi, lelkészek gyakran szembe találjuk magunkat úgy a gyülekezetekben, mint a társadalomban. Az alábbi témát dinamikus és közérthető módon mutatta be Ósz-Farkas Ernő testvér: *A szakadás és csatlakozás*

motívumai egy kutatás fényében. A változás lélektana – egyházi kultúraváltás. Egység a különbözőségben – utópia vagy lelki esély. A misszió vezetésétől a vezetés missziójáig. A vezetés-utánpótlás állomásai.

A befejező napon sor került mindhárom egyházterület missziós tevékenységeinek és terveinek bemutatására, főleg magyar vonalon, de a gábor és roma misszió kérdése is érintve volt. Szociális, egészségügyi, irodalmi, gyermek- és ifjúsági missziós tervek kerültek bemutatásra. Balla Loránd testvér is ismertette a Romániai Unió Etnikai Csoportok Osztályának keretében végzett munka célkitűzéseit és missziós terveit.

Egymás tapasztalataiból, terveiből merítettünk, így hazatérve családjainkhoz és gyülekezeteinkhez, megerősödve és új elhatározásokkal, célokkal igyekszünk szembenézni a 21. század társadalmi, kulturális és hitéleti kihívásaival. A lelkész-továbbképzés fő célja, hogy tudatosítsuk magunkban: amíg tart a kegyelemi idő, lelkészeknek és laikusoknak egyaránt igyekeznünk kell eleget tenni a nagy misszióparancsra: „Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében, tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek: és ímé én ti veletek vagytok minden napon a világ végezetéig. Ámen!” Mt 28:19–20. ■

Farkas Győző, lelkipásztor,
Észak-erdélyi Egyházterület

**VÁLTOZÁS
ÉS HALADÁS
FARKAS
GYŐZŐ**

„ELMENVÉN AZÉRT,
TEGYETEK TANÍT-
VÁNYOKKÁ MIN-
DEN NÉPEKET.”

JÁKOB ÁTVÁLTOZÁSA (I)

Amikor József az egyiptomi uralkodó elé vitte édesapját, Jákob a következő néhány szóban mondta el élettörténetét: „Az én bujdosásom esztendeinek napjai százharminc esztendő; kevesek és nyomorúságosak voltak az én életem esztendeinek napjai, és nem érték el az én atyáim élete esztendeinek napjait, ameddig ők bujdosnak” (1Móz 47:9). A pátriárka és fia a fáraó előtt voltak kihallgatáson. Az egyiptomi uralkodó láthatta, milyen csodálatos édesapja van ennek a titkokat megfeyjtő, kiváló képességű kormányzónak. Az idős Jákob kétszer, érkezéskor és távozáskor is megáldotta a fáraót (7, 10. versek).

Jákob azt állította élete napjairól, hogy „kevesek és nyomorúságosak voltak”. Akkor már 130 éves volt, összesen pedig 147 évet élt. „Jákob tizenhét esztendeig él vala Egyiptom földén, és Jákob élete esztendeinek napjai száznegyvenhét esztendő” (28. v.). 147 év, ami számos nyomorúságos napot foglalt magába, a pátriárka mégis kevésnek tartotta éveit számát. Természetesen nem a mai várható élettartamhoz viszonyítva, hanem az elődeihez mérten: Ábrahám 175 évet élt (1Móz 25:7), Izsák pedig 180-at (1Móz 35:28). A küzdelmekkel, félelmekkel, meneküléssel és nehézségekkel telt 130 év után Jákob még 17 évig élt nyugodt, boldog életet, az akkori idők leghatalmasabb és leggazdagabb országának védelmét élvezve.

Ha elolvassuk 1Móz 50. fejezetét, láthatjuk, hogy a legnagyobb tisztességgel és pompával eltemetett személy a Bibliában Jákob volt. Miért is voltak nyomorúságosak a napjai? Természetesen nem a gyerekkoráról, élete első szakaszáról, vagy a szülői házról beszélt, ahol „szelíd ember volt, sátorban lakozó” (1Móz 25:27), a szülei szeretetét élvezhette, különösképpen az édesanyja kedveneként. Nem utalt egyiptomi „nyugdíjas” éveire sem. A pátriárka nehézségeinek két forrása: szülei részrehajlása és saját tévedései. „Szereti vala azért Izsák Ézsaut, mert szája íze szerint vala a vad; Rebeka pedig szereti vala Jákobot” – olvassuk 1Móz 25:28 versében. Az érzelmek e megoszlása tévedések elkövetésére bírta a szüleit, a gyermekek között pedig elidegenedést és ellenségeskedést szított, ami Jákob tévedéseinek és szenvedéseinek egész láncolatához vezetett. Arra nem kapunk magyarázatot, hogy Rebeka miért „szereti vala Jákobot”, viszont tudjuk a próféciákból, hogy Isten

úgy tekintett a kisebbik fiúra, mint a patriarchális áldások hordozójára (lásd 22-23. versek).

Izsák azért szerette Ézsaut, mert ehettett a fia által elejtett vad húsból, ami aggályosnak és elvtelennek tűnik. Jákob látta, hogy az apja Ézsau-nak szándékozik adni az elsőszülöttségi áldást, ezért a testvére életének válságos időszakát kihasználva, leszállított áron, egy tál lencséért megvásárolta tőle ezt a jogot. Ézsau nem tétovázott: „Ímé én halni járok, mire való hát nekem az én elsőszülöttségem?” (32. v.). Miért gondolkodott így? Azért, mert „parázna... istentelen” volt (Zsid 12:16). Viszont az elsőszülöttségi jog nem jelentett mindent, és az sincs feljegyezve, hogy Izsák jóváhagyta volna ezt a „tranzakciót”. A legyengült, látását veszített édesapa elküldte Ézsaut vadászni, hogy kedvére való ételt készítsen neki, és utána atyai áldását adhassa rá.

Rebeka ekkor helyezte magát készenlétbe. Azonnal magához hívatta Jákobot, és felkészítette, hogyan csapja be az atyját, és szerezzé meg csalárd módon az áldást. Jákob szabadkozott, mert félt, hogy áldás helyett átokban lesz része, de végül mégis engedett, és remekül eljátszotta az édesanyja által rászabott szerepet. Izsák nem igazán tudta, hogy mi történik, ezért megáldotta a magát Ézsau-nak kiadó Jákobot. Amikor kiderült az igazság, már késő volt. Ekkor az elkeseredett Ézsau el-

döntötte, hogy megöli a testvérét, akiről így nyilatkozott: „Nem méltán hívják-é őt Jákobnak? Mert immár két ízben csalt meg engemet; elvéve elsőszülöttségemet, most pedig áldásomat vevé el” (1Móz 27:36).

Ebben a fejezetben megtaláljuk az esemény összes részletét. Úgy tűnik, hogy Izsák végül rádőbbsent, hogy nem Isten terve szerint járt el, ezért még egyszer megáldotta Jákobot, mielőtt idegen földre küldte, hogy védve legyen testvére haragjától: „A mindenható Isten pedig áldjon meg, szaporítson és sokasítson meg téged, hogy népek sokaságává légy; és adja néked az Ábrahám áldását, tenéked, és a te magodnak te veled egybe; hogy örökség szerint bírd a földet, melyen jövevény voltál, melyet az Isten adott vala Ábrahám-nak” (1Móz 28:3-4).

Jákob tehát Mezopotámiába, a nagybátyjához, Lábánhoz menekült a testvére elől. Bizonyos értelemben cseberből vederbe esett. Lábán szívélyesen fogadta, munkára fogta, kétszeresen is a vejévé lett, mivel mindkét lányát hozzá adta feleségül, és 20 évig tartotta maga mellett, mint unokaöccsét és bérését. A hosszú távollét alatt meghalt az édesanyja, így hát Jákob sosem láthatta őt viszont. Végül Lábántól is elszökött, vissza Kánaánba, de most már előtte és mögötte is veszély leselkedett rá.

Hogyan sikerült túlélnie ennek a szegény szökevénynek? Úgy, ahogy Elifáz is mondta Jóbnak: „Azért én a Mindenhatóhoz folyamodnék, az Istenre bízám ügyemet” (Jób 5:8). Jákob Istenhez menekült. Lehetetlen azt képzelni, hogy az a prófétai álom, amit menekülése közben kapott, csak a véletlen műve volt, és Jákobnak semmilyen kapcsolata nem volt a mennnyel. Ellenkezőleg, fejét a Korszakok Sziklájára helyezte, és akkor megnyílt előtte a menny: „És álmod láta: Ímé egy lajtorja vala a földön felállítva, melynek teteje az eget éri vala, és ímé az Istennek angyalai fel-és alájárnak vala azon” (1Móz 28:12).

Krisztus a létra jelképét Önmagára alkalmazva magyarázta: „Bizony, bizony mondom néktek: Mostantól fogva meglátjátok a megnyílt eget, és az Isten angyalait, amint felszállnak és leszállnak az ember Fiára” (Jn 1:52). Ezt a csodálatos, mesianisztikus prófécia kapta ez a csaló szökevény ott, a pusztai éjszakában. És ekkor hallotta először az életére vonatkozó mennyi ígértet: „Én vagyok az Úr, Ábrahám-nak, a te atyádnak Istene, és Izsák-nak Istene; ezt a földet, amelyen fekszel, néked adom és a te magodnak. És a te magod olyan leszen, mint a földnek pora, és terjeszkedel nyugatra és keletre, északra és délre, és te benned és

a te magodban áldatnak meg a föld minden nemzetségei. És ímé én veled vagyok, hogy megőrizzelek téged valahova menédesz, és visszahozalak e földre; mert el nem hagylak téged, míg be nem teljesítem amit néked mondtam” (1Móz 28:13-15).

Mi sem világosabb ennél: Jákob megkapta a menny jóváhagyását, mivel ő lett elhívva, hogy Isten szolgálja legyen Kánaánban. A Mesiasás az ő leszármazottai közül fog megszületni, mivel az ígértet szerint őbenne és az ő sarjadékaiban „áldatnak meg a föld minden nemzetségei.” Pontosan úgy, ahogy meg lett ígértve Ábrahám-nak és Izsák-nak (lásd: 1Móz 22:18; 26:4). Jákob-nak azonban még meg kellett változnia, meg kellett tisztulnia a hitetlenség és a megalkuvás salakjától, ahogy Elihu is mondta Jóbnak: „Óh, bárcsak megpróbáltatnék Jób mindvégiglen, amiért úgy felel, mint az álnok emberek!” (Jób 34:36). Miközben Jób esetében a dolgok nem épp így álltak, Jákob-ra kiválóan találóak e szavak, hiszen neki további megpróbáltatásokra volt szüksége, ami be is következett. Nem volt könnyű, de az Úr vele volt. Amikor Lábán gonoszt forralva a nyomába eredt, Isten figyelmeztette őt: „Isten pedig megjelenék a Sírabeli Lábán-nak éjjel álomban, és monda néki: Vigyázz magadra, Jákob-nak se jót, se rosszat ne szólj” (1Móz 31:24).

A mezopotámiai veszedelemtől megszabadult Jákob most már szülőhazája és édesapja, Izsák felé tartott. Csakhogy újabb nagy kérdés gyötörte, amit úgy hívtak, hogy Ézsau. Hogyan fogadja majd a testvére, akit becsapott? Igen, becsapta őt, ellenben Jákob maga szerezte a vagyonát, az Úr látható áldásától kísérvé, miközben Ézsau mindent örökölt. Ezt a teljes mértékben világi embert egyáltalán nem érdekelték a lelki dolgok, így hát elvárható volt, hogy már nem orrol a testvére. Ha van vagyona, akkor mit akar még? Ki tudhatná? Jákob aggódott. Érdekes és egyáltalán nem jelentéktelen tapasztalatot élt át Ézsauval való találkozás előtt, ami újabb biztosítékát nyújtotta a mennyi ortalomnak: „Jákob tovább méne az ő útján, és szembe jövének vele az Isten angyalai. És monda Jákob, amikor azokat látja vala: Isten tábora ez; és nevezé annak a helynek nevét Mahanáim-nak” (1Móz 32:1-2).

Mennyei ortalom! Csodálatos! ■

**A MESTER
VÉSOJE ALATT
STEFAN
RADU**

JÁKOBNAK MEG KELLT VÁLTOZNIA, MEG KELLT TISZTULNIA A HITETLENSÉG ÉS A MEGALKUVÁS SALAKJÁTÓL.

Dr. Ștefan Radu, nyugdíjas lelkipásztor,
a hittudományok doktora

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK A TEREMTÉS KÖNYVÉBEN (III)

1. Mit jelent a jó és a gonosz ismerete?

A jónak és a gonosznak (a héber Bibliában *tôb wa-ra*^c) többféle meghatározása lehet: kellemes és kellemetlen (2Sám 19:36), szép és csúnya (1Móz 41:2–3), hasznos és káros (Péld 24:14), boldogság és szerencsétlenség (Jób 30:26), stb. 1Móz 2–3 fejezeteiben az élet (a jutalom) és a halál (a büntetés) parancsának kontextusában a „jónak és a gonosznak” erkölcsi jelentése van, utalva arra, hogy mi az, amit jó, ha cselekszünk, és mi az, amit rossz.

A tiltott ismeret itt (héber *da'at*) nem a tudományra vagy általában az ismeretekre vonatkozik. Csak a bolondok gyűlölik a tudományt/ismeretet, amikor az elsősorban az Isten iránti tisztelet megértését és gyakorlását jelenti (Péld 1:7, 22; Préd 2:26). Nem vonatkozik a nemiségre sem, ahogy azt sok hívő feltételezi (4Móz 31:35; Bír 11:39), mivel Isten megáldotta őket, hogy örvendjenek az életnek (1Móz 1:28; Péld 5:18–19; Préd 9:9). Nem lehet szó a gonosz (a bűn) tapasztalati ismeretéről sem, mivel a kifejezés nem csak a „gonoszra”, hanem a „jóra és a gonoszra” vonatkozik.

Csábító a gondolat, hogy a „jó és a gonosz” ebben az esetben a gonosszal elegyített jót jelenti, vagy a gonosszal együtt élő jót, mint a *yin* és *yang* esetében. De nyilván nem erről van itt szó, hiszen ha Mózes egy a jó és a gonosz meg nem engedett elegyéről vagy társulásáról akart volna írni, akkor nem így fejezte volna ki magát. Továbbá erkölcsi nevelésről sem lehet szó, mintha bűn lenne valamely etikai kódex vagy lelki-erkölcsi tudás kialakítása. Ez abszurdum.

E kifejezés megértésének kulcsa Mózes Tórájában és Ézsaiás könyvében található meg:

„És a ti kicsinyeitek, akikről szólátok, hogy prédaül lesznek, és a ti fiaitok, akik nem tudnak most sem jót, sem gonoszt, azok mennek be oda” (5Móz 1:39).

„Mert mielőtt e gyermek megtanulná megvetni a gonoszt és a jót választani, elpusztul a föld, melynek két királyától te reszketsz” (Ézs 7:16).

Az ézsaiási szövegnek ugyanaz a témája, ugyanazt a gondolatot közvetíti, viszont maga a kifejezés kicsit különbözik. Mózes ötödik könyvében azonban a szerző ugyanazt a kifejezést használja, mint a Teremtés könyvének 2. és 3. fejezetében, amiből következtethetünk a jelentésére. A gyermeket egy bizonyos korig erkölcsi szempontból

nem terheli felelősség. A szülei mondják meg neki, hogy mi a jó és mi a rossz, az övék a felelősség. A gyermeknek el kell fogadnia szülei értékrendjét, nem tapasztalati vagy gondolkodási folyamatok eredményeként saját magának felfedeznie azt. A szülők rendelkeznek ezzel az ismerettel, a gyermek nem.

A jó és a gonosz ismerete (megértése, meghatározása) kizárólag és abszolút értelemben Istené mint Atyáé. A kígyó lelke nagyon jól tudta, hogy ez Isten felségterülete, de azt vitatta, hogy ez elidegeníthetetlen joga lenne (1Móz 3:5). A teremtettség erkölcsi önállóságáról prédikált, amely jogot Isten megvédte magának (1Móz 3:22). A világ a mai napig konfliktusban áll Istennel ebben a kérdésben.

A jó és a gonosz tudásának fája és az Élet Fája – mint két szavazóurna – az Éden-kert közepén állt. A frigyládához hasonlóan, amelynek tartalma telve volt áldásokkal, ezeket sem érinthette meg bárki. A tiltott fának ugyanolyan tulajdonságai voltak, mint a többi fának (1Móz 2:9; 3:6), nem volt jobb vagy rosszabb hozzájuk képest. Azért volt rá szükség, hogy meghatározza, melyik oldalon áll az ember az Isten és az ellenzék közötti vitában. Az embernek alkalma nyílt Isten rendje mellett letenni a voksát azáltal, hogy érintetlenül hagyta a jó és a gonosz tudásának fáját, Isten kizárólagos tulajdonát annak látható jeleként, hogy egyedül a Teremtő rendelkezik erkölcsi önállósággal (autonómiával).

Angel Manuel Rodriguez ismert adventista kutató, aki 19 éven keresztül volt a Generál Konferencia Bibliakutató Központjának igazgatója, hasonló érveket vonultatott fel egy 1997-ben írt cikkében¹:

„A történet teljes leírása feltárja ennek a kifejezésnek a jelentését: a jó és a gonosz ismerete a létezés teljes, abszolút önállóságát (autonómiáját) feltételezi; megkísérli kizárni a mindenkivel szembeni felelősséget, még az Istennel szembeni felelősséget is. Ilyen értelemben az emberek maguk döntenek el, hogy mi a jó és mi a rossz, anélkül hogy figyelembe vennék Isten kinyilatkoztatott akaratát. Isten az egyetlen teljesen önálló (autónóm) lény, akinek nem kell számot adnia senkinek, egyedül a saját jellemének. Ez a fajta létezés számunkra lehetetlen. Teremtett lénynak lenni

A JÓ ÉS A GONOSZ
TUDÁSÁNAK
FÁJA ÉS AZ ÉLET
FÁJA – MINT KÉT
SZAVAZÓURNA –
AZ ÉDEN-KERT
KÖZEPÉN ÁLLT.
A FRIGYLÁDÁHOZ
HASONLÓAN,
AMELYNEK TAR-
TALMA TELVE
VOLT ÁLDÁSOK-
KAL, EZEKET SEM
ÉRINTHETTE
MEG BÁRKI.

értelemszerűen felelősséget jelent a teremtettről a Teremtő irányában. Bármely próbálkozás az Istentől való teljes mértékű függetlenségre végül halálhoz vezet.

2. Mit jelent „a kígyó ravaszabb vala” kifejezés?

Ravaszabb, de kihez képest? A szöveg a kígyót a mező vadaihoz hasonlítja, amelyeket Isten teremtet. Ebből az következne, hogy minden állat ravasz volt, a kígyó viszont még rajtuk is túltett. De valóban ravaszak voltak a teremtet mezei vadak, hisz Isten az embert sem teremtet ravasznak (Préd 7:29)? Ha ravasz lett volna az ember, ő csapta volna be az ördögöt, nem fordítva.

A héber *‘arum* melléknévnek valóban van negatív konnotációja („ravasz”, „furfangos”, „álnok”, Jób 5:12–13; 15:5), de a legtöbb esetben mégis semleges vagy pozitív a jelentése („okos”, „intelligens”)², a főnév pedig, amelyből a melléknév képzése történt (*‘ormā*), általában „intelligenciát”, „eszességet” jelent (Péld 1:4; 8:5, 12). A Septuagintában 1Móz 3:1 versében a *phronimôtatos* szó használatos, aminek jelentése: „a legeszesebb”, „legbölcsebb”.

A kígyó önmagában nem jellemezhető ravaszként. Az őt hatalmába kerítő lélek volt ravasz. A mező többi vadával történő összehasonlítás arra a tényre utal, hogy a kígyó beszélt, s így eszesebbnek bizonyult a többi vadállathoz képest. Legalábbis így tűnt. A *hayā* („volt”) múlt idejű létige jelentheti a „(valamivé) válás”-t is, nem feltétlenül valóságos értelemben, lehet látszatként is: „olyanná vált, mintha (valami lenne)”.

Több mint 20 nagy kígyócsalád és ezen belül mintegy 3900 kígyófaj ismert a világon. A bibliai szöveg nem közli velünk, hogy milyen családba vagy fajtaba tartozott az Éden-kerti ravasz kígyó, ártalmatlan háztáji kígyó volt, vagy piton-féle, esetleg kobra, anakonda vagy boa. Kolumbiában felfedeztek egy titánboa-kövületet, amelynek a hossza meghaladta a 13 métert! De bármilyen kígyó is volt az Éden-kerti ravasz hüllő, még ha „repülő sárkány”³ is, nem lehetett több esze, mint Bálám szamarának.

Ami az ösztönéből adódó „intelligenciát” vagy tanulékonytságot illeti, számos élőlény okosabb a kígyónál⁴. Meggyőződésünk, hogy nem az állat természetes intelligenciájáról van szó ebben a szövegben, hanem egy tőle idegen értelemről, amely általa szólalt meg, és vont magára Éva figyelmét. Miután megvezette őt, a kígyó szótlannak maradt, még Isten átká ellen sem tiltakozott⁵. Az őt manipuláló gonosz lélek elhagyta. Kétségünk sincs afelől, hogy maga az ördög volt jelen a kígyó által az Éden-kerti megkísértésben.

A *‘arum* melléknév nemcsak a jelentése („eszes”) miatt szerepel ebben a szövegben, hanem a szójáték kedvéért is, ellentétbe állítva 1Móz 3. fejezetének első mondatát az előző rész utolsó mondatával (1Móz 2:25). Ne felejtsetek el, hogy a bibliai szöveg fejezetekre és szövegekre tagolására jóval később került sor!

„Valának pedig mindketten mezítelenek (*‘arum-mim*), az ember és az ő felesége, és nem szégyenlik vala” (2:25)⁶.

„A kígyó pedig ravaszabb (*‘arum*) vala minden mezei vadnál...” (3:1).

„És megnyilatkozásának mindkettőjüknek szemei s észrevevék, hogy mezítelenek (*‘erummim*)” (3:7).

Ebből a szójátékból látszólag az cseng ki, hogy az eszeség kísértése miatt még a legtisztább ártatlanságban, a tökéletes természetben is veszély leselkedett az emberre. A paradicsomi feltételek között a mezítelenség nem volt szégyen, az eszeség tiszteletlen használata azonban előidézhette a szégyen érzetét.

3. Mit jelent a „Csakugyan azt mondta az Isten...?” kérdés?

Egyesek azt állítják, hogy a kígyó egyszerűen csak megjátszotta az értetlenséget: beszédbe akart elegyedni az asszony-nal, hogy megkísértse. Kétlem, hogy Évát el lehetett volna varázsolni képtelen állításokkal, ahogy azt is, hogy az ördög megkockáztatta volna egy ilyen aranyalkalom elszalasztását. Mások meg a nyomosító kérdőszói minőségében elhangzó „csakugyan” határozószót értelmezzük úgy, mint aminek az a célja, hogy kételyt ébresszen Isten Igéjében. Csakhogy Isten is használja ezt a szót (1Móz 18:14). Nem a lexikális tudását elemezve csatlakozunk a kérdéshez!

De vajon az eredeti héber szövegben is szerepel a „csakugyan” szó? Az eredetiben a kígyó verbális közbelépése nem kérdés formájában hangzik el. Beszédét a *‘af ki ‘amar* kifejezés vezeti be, amelyet általában a következő szerkezetekkel fordítják: „annál is inkább, hogy azt mondta Isten...”, „mi több, azt mondta Isten...”, „Isten valóban azt mondta...” Ezért is születtek az alábbi értelmezések a különböző fordítások nyomán:

„Miért mondta az Isten, hogy ne egyetek a kert bármely fájáról?” (Septuaginta, Vulgata)

„Isten valóban azt mondta: A kert egyetlen fájáról se egyetek!” (Targum)

„Valóban azt mondta Isten: Ne egyetek a Paradicsom minden fájáról!” (Syriaca)

**A SZENTÍRÁS
MEGERTÉSE
FLORIN
LAIU**

**MEGGYŐZŐDÉSÜNK,
HOGY NEM AZ ÁLLAT
TERMÉSZETES
INTELLIGENCIÁJÁRÓL
VAN SZÓ EBBEN
A SZÖVEGBEN,
HANEM EGY TŐLE
IDEGEN ÉRTELEM-
RŐL, AMELY ÁLTALA
SZÓLALT MEG, ÉS
VONTA MAGÁRA
ÉVA FIGYELMÉT.**

„Valóban! Isten ezt mondta nektek: A kert egyetlen fájáról se egyetek!” (TOB)

Vitatható tehát, hogy 1Móz 3:1 héber szövegét pontosan fordították-e, mivel a *ʿaf ki ʿamar* kifejezés sosem vezet be kijelentést vagy kérdést. Ha csupán próbálkozás lett volna a tiltás nevetességessé tételére, ez a kísérlet túl kifinomult ahhoz, hogy valóban kísértő erővel bírjon, vagy legalább egy értelmes mosolyt csaljon a megkísértett arcára: „Még hogyha úgy is lenne, hogy Isten azt mondta, ne egyetek a kert egyetlen fájáról sem...”; „Annál is inkább, hogy Isten azt mondta, ne egyetek a kert egyetlen fájáról sem...”

Ebből az okból kifolyólag a legtöbb kritikus és fordító feltételezése szerint a *ʿaf ki* kifejezés előtt eredetileg ott volt a *ha-* („vajon?”) kérdőszócska, amelyre a héberben a kérdés jelölése miatt volt szükség. Az élő szóban a beszédünk tonalitásával jelöljük a kérdést, írásban azonban kérdőjel teszünk a mondat végére. A héberben azonban nincs kérdőjel, egyedül a kérdőszócska jelöli a kérdést, a mi esetünkben viszont ez a kérdőszó hiányzik (írásjele: ה?). Ezért a leghelyesebb fordítása ennek a szövegnek kérdés formáját ölti, amely közvetett módon hangsúlyozza a tiltott gyümölcs értékét: „Azt mondta Isten: 'Ne egyetek a kert egyetlen fájáról sem!'?” (NRS)

A kígyó lelke nem kételkedett Isten tiltásában, hanem szónoki hangon, gyanúsítgató módon, erős szuggesztiót gyakorolva feltette a kérdést: „Csakugyan azt mondta az Isten, hogy a kertnek **egy fájáról se** egyetek?” Más szavakkal: „Csakugyan a kert **minden fájáról** megtiltotta Isten, hogy egyetek?” A feltett kérdésre a kígyó ezt a választ várta: „Dehogy, **egyedül** ez a fa lett megtiltva számunkra! De miért is?”

Az alaposan kigondolt kérdés ügyesen fel volt építve: „Idefigyelj, kislány, szerinted miért csak erről a fáról tiltotta meg Isten, hogy egyetek?” Egy emberi arc egy ilyen kérdés feltevése közben jellegzetes mimikát tükröz, a megfelelő hanghordozás mellett. Nem tudjuk, mennyire volt kifejező a kígyó „arca”, viszont az a tény, hogy ő evett a fa gyümölcséből, és ezáltal nemcsak okos lett, hanem éles elméjű is – a rosszindulatú sugalmazások mestere, a jó és a gonosz titkának ura –, elegendő oknak kellett volna lennie Éva számára ahhoz, hogy mielőtt egyezséget köt az ismeretlennel, előbb kikéri a férje véleményét is a kérdésben.

4. Hol volt Ádám, amikor Éva a kígyóval beszélgetett?

Ádám lett volna a történelem legelső ostoba férfi? Az, hogy súlyosabb volt a vétke a feleségénél, egyértelmű, de íme, mit olvasunk 1Móz 3:6 versében: „... szakasza azért (az asszony) annak gyümölcséből, és evék, és ada **vele levő** férjének is, és az is evék.” A kígyó kizárólag az asszonnyal beszél, de mindeközben Ádám végig mellette volt, és nem szólt semmit? Se jót, se rosszat? Hát egy ilyen férfi mellett nem is csoda, ha az asszony elkezd egyedül beszélni, vagy az állatokkal társalogni.

A bibliai szöveg e mulatságos értelmezése mára klasszikussá vált, számos festő örökölte meg: mindketten a tiltott fa alatt állnak. Éva az, aki beszél, Ádám mindössze „haszonélvezője” a törtetésnek. Egyes fordítók azonban úgy értelmezték ezt a kijelentést, hogy Ádám csak akkor evett a tiltott gyümölcsből, miután újból találkozott a feleségével. Életszerűbb ez a magyarázat, jöllehet nyelvészeti szempontból kevésbé valószínű. Az „Új Világ” fordítás, ami helyenként vérlázítóan rossz, ebben az esetben jobb megoldást kínál a többi, hagyományos bibliafordításokhoz képest: „Majd amikor már együtt volt a férjével, neki is adott a gyümölcsből.”

A valóságban a héber *ʿimmāh* kifejezés jelentése nem az, hogy „a vele (mellette) levő”, hanem a kettejük közti különleges kapcsolatot hangsúlyozza.⁸ Az eredeti szöveg szó szerint ezt mondja: „vele együtt az ő férjének is adott”, azaz az ő férjének. 1Móz 3:12 versében ehhez hasonló kifejezést használ a könyv írója: „Az asszony, akit mellém adtál vala”, vagyis az asszony, akit feleségül adtál nekem.” Tulajdonképpen léteznek bibliafordítások, amelyek megfelelően oldják meg ezt a problémát.⁹ Ezt a jelentést 1Móz 39:10 verse is igazolja, ahol a *lihyot ʿimmāh* kifejezés testi egyesülésre vonatkozik (szó szerinti jelentése: „hogy vele [az asszonnyal] legyen”). ■

AZ EREDETI SZÖVEG SZÓ SZERINT EZT MONDJA: „VELE EGYÜTT AZ Ő FÉRFIJÁNAK IS ADOTT”, AZAZ AZ Ő FÉRJÉNEK. 1MÓZ 3:12 VERSÉBEN EHHEZ HASONLÓ KIFEJEZÉST HASZNÁL A KÖNYV ÍRÓJA: „AZ ASSZONY, AKIT MELLÉM ADTÁL VALA”.

1. Lásd <https://adventistbiblicalresearch.org/materials/bible-ot-texts/genesis-217>

2. Vagy: *éles eszű, eszes, elmés, találgéony, ügyes, diszkrét, elővigyázatos, bölcs*. (Péld 12:16, 23; 13:16; 14:8, 15, 18; 22:3; 27:12).

3. 1Móz 1:21 versében a héber szöveg kijelenti, hogy Isten megteremtette a nagy vízi állatokat (*tanninim* – sárkányokat), és ez a szó 2Móz 7:9–10, 12 és Zsolt 74:13 verseiben is megjelenik. Ézs 14:29 és 30:6 szakaszában egy repülő *šaraf* (mérges kígyó, kobra) is feltűnik.

4. A hollók, elefántok, gorillák, csimpánzok, orangutánok, delfinek, disznók, polipok, krokodilok, papagájok, kutyák, macskák, lovak, mosómedvék, galambok, rágcsálók, hullók (gyíkok, kígyók), teknősök, rovarok. Lásd En.Wikipedia, „Animal cognition”.

5. Az átok nem a kígyóra mint állatra esett, hanem arra, aki médiumként használta. A kígyók nem porral táplálkoznak, hanem húsevő állatokkal. A „por lesz az ő kenyere” (Ézs 65:25) vagy az ehhez hasonló kifejezések a legyőzött ellenség pozícióját írják le: arccal a földön fekvő, és legyőzőjének lába a nyakán (Zsolt 72:9; Ézs 49:23; JerSír 3:29).

6. A *‘arūm–‘arūmim* (jel.: intelligens, intelligensek) és a *‘arōm–‘arūmmim* (mezítelen, mezítelenek) szavak kiejtésben hasonlítanak egymásra, és gyakorlatilag ugyanúgy írják őket. Mivel a szövegben közel állnak egymáshoz (két egymás utáni versben), nyilvánvaló, hogy olyan szójátékról van szó, amely valamiféle kapcsolatba hozza őket. A 3:7 versben megjelenik ugyanannak a melléknévnek egy másik variánsa: *‘ērōm–‘ērūmmim* (mezítelen, mezítelenek).

7. Nagy a valószínűsége annak, hogy a kérdő segédszócska másolási figyelmetlenség miatt maradt el valamikor nagyon

rég, több mint 2000 évvel ezelőtt, mivel még a Septuaginta és egyéb ókori szövegváltozatok is tükrözik a hagyományos héber szövegben uralkodó zavart. A *‘af* ki kifejezés tehát valószínűleg *ha-‘af* ki volt eredetileg. A héber Biblia Ebraica Stuttgartensia magyarázata a következő megoldást ajánlja: a *ha-‘af* prepozíció a *‘af* helyett. Egyébként a *ha-‘af* kérdőszócska (vajon?) tíz helyen jelenik meg a héber Biblia szövegében, a Pentateukhosz kivonulás előtt keletkezett, archaikus lírai részeiben: 1Móz 18:13, 23–24; 5Móz 9:19; 29:23; Jób 34:17; 40:8; Ám 2:11; Ézs 3:21; Jer 36:7. A másolás közben elkövetett hiba magyarázata egyszerű: valószínű, hogy a *he* jel egy íráshiba miatt veszett el a szó elejéről (hiszen az előző szó végén ott van). Egy másik magyarázat szerint rosszul hallás miatt is bekövetkezhett a tévedés, hiszen az írások a műhelyben diktálás után írták a másolatokat, és egy *ha* részecske az „a” magánhangzó előtt hallatszódhatott „a” hangnak is.

8. Ha azt akarta volna mondani, hogy a férfi fizikailag a nő mellett volt, a szerző ezt írta volna: *‘āšer ‘immāh* (1Móz 24:54; 35:2, 6; 2Móz 18:18; Bír 9:34; 2Krón 35:21), vagy *‘āšer ‘ittāh* (1Móz 8:17; 20:16; Józ 6:17; 8:5; Bír 7:18; 9:32; Ezsd 9:4), *wāhū ‘immāh*, esetleg *wāhū ‘ittāh*, amely mind fordítható úgy, hogy: „aki vele (mellette) volt”. A *‘im* prepozíció (valamivel, valakivel [együtt]) megjelenik néhány archaikus szövegben (1Móz 18:23; Jób 40:15; Zsolt 73:5) az „olyan, mint” értelemben. Ebben az esetben a házastársi viszonyt hangsúlyozza.

9. A Vulgátában *viro suo* („az ő férje”), ahogy számos, a Vulgata által befolyásolt fordításban is (portugál, spanyol, angol, litván, bolgár, arab, török, urdu). A Vulgata nyomán született román fordításokban is (BLAJ 1760–1761; BLAJ 1795) ugyanaz a jelentése: „a vele levő férjének”.

AZ ÁTOK NEM A KÍGYÓRA MINT ÁLLATRA ESETT, HANEM ARRA, AKI MÉDIUMKÉNT HASZNÁLTA. A KÍGYÓK NEM PORRAL TÁPLÁLKOZNAK, HANEM HÚSEVŐ ÁLLATOKKAL. A „POR LESZ AZ Ő KENYERE” (Ézs 65:25) KIFEJEZÉS A LEGYŐZÖTT ELLENSÉG POZÍCIÓJÁT ÍRJA LE.

JÉZUS JÖN!

Aurel Neațu lelkipásztor tájékoztatója az adventista médiával kapcsolatos újdonságokról, valamint a felekezeti oktatás minőségét ellenőrző ARACIP akkreditáló bizottság látogatásának eredményéről.¹

**FRISS
HÍREK
AUREL
NEAȚU**

Jézus jön!” – így köszöntötte egymást a több mint 200 országból összesereglett több ezer adventista az Egyesült Államokban tartott Generál Konferencia ülésén. A „Jézus jön! Vedd ki a részed!” – jelmonddal köszöntelek én is titeket ez alkalommal, és jó hírekkel szolgállok az adventista oktatásra és médiára vonatkozóan. Hasonlóképpen örömmel tölt el az is, hogy az előttünk álló időben a romániai Adventista Egyház anyagi támogatásban fog részesülni a Divízió részéről.

Az elmúlt héten tértem vissza az Egyesült Államokból, ahol abban az áldásban volt részem, hogy láthattam az Úr népét a Jézust várók nagy ünnepén. A több mint 22 millió adventistát a világ legfontosabb kultúráiból származó előjárók és küldöttek képviselték. Meghívlak, olvassátok el a munkálatokról szóló rövid beszámolót, amely az *Adventszemle* hasábjain is megjelent (román nyelven megtekinthető a curieruladventist.ro honlapon).

Az utóbbi hónapban az Unió irányítása alatt három missziós jellegű mobiltelefonos alkalmazás jelent meg. Balla Loránd lelkipásztor irányítása alatt az Etnikai Csoportok Osztály két magyar nyelvű rádió-alkalmazást tett közzé iOS és Android operációs rendszerben. A Sola Scriptura igazgatója, Marius Bratu lelkipásztor szintén kifejlesztett egy Andorid-alkalmazást, amely a solascriptura.ro honlap tanfolyamait tartalmazza. A Sáfárság Osztály pedig egy újabb alkalmazáson dolgozik, amely segítségül szolgál majd a gyermekeknek, hogy könnyebben megszervezhessék napi teendőiket, és az applikáció a szülőknek is jelentéseket küld. Reményeink szerint még az idén nyáron sikerül elérhetővé tenni a Ciprian Șandru lelkipásztor irányításával készülő adományozó alkalmazást. Kérjük, hogy a most megjelenő eszközöket, a már meglévő öt alkalmazással együtt népszerűsítsétek a gyülekezetekben és a közösségi médiában, hogy minél többen megismerhessék a Biblia igazságait, és üdvösséget nyerjenek Jézus Krisztusban.

Az adventista médiával kapcsolatos utolsó hírem: újabb FM-sugárzási engedélyt szereztünk, ezúttal a Turnu Măgureleben működő rádióadónk számára. Teleorman megye déli részén tehát a 100,6 FM frekvencián a Vocea Speranței rádióadó műsorait fogjuk közvetíteni. Az elmúlt hónapban a Speranța Televízió fennállásának 15. évfordulóját ünnepelte. Az ünnepi hangversenyen Georgel Pîrlitu lelkipásztor kiemelte az adventista televízió társadalomban játszott fontos szerepét. Folyamatosan imádkozunk azért, hogy a szolgálattevők gyarapodjanak ismeretben és hozzáértésben, hogy képesek legyenek a legválasztékosabb műsorokat elkészíteni Krisztus Urunk viszszejöveteléig.

Az Inter-Európa Divízió 7 millió eurós összeget hagyott jóvá, amellyel a Divízióhoz tartozó országokban a missziómunkát és az oktatást kívánja támogatni. Közvetítették az igénylés feltételeit. Az összeg egy része a Romániai Unió és a hat Egyházterület által kerül befektetésre, és hiszem, hogy ezáltal fejleszteni tudjuk az oktatási hálózatunkat és a missziós kultúránkat.

Közlök néhány friss információt az adventista oktatás fejlődésére vonatkozóan: az ARACIP akkreditáló bizottság látogatása nyomán a Moldvai Egyházterülethez tartozó EVISS líceum megkapta a működési engedélyt, így már az ősszel megnyithatja kapuit. Az Oktatási Minisztérium egy óvodát és egy elemi iskolát is engedélyezett Târgoviște városában, ahol jelenleg 20 óvodás korú gyerek tanul, de reményeink szerint szeptembertől már két óvodai, egy előkészítő, egy első és egy második osztály fog majd működni. Az ARACIP Botoșani és Pitești városában is engedélyezett egy-egy óvodát a helybéli adventista gyülekezetek keretében, a következő héten pedig várhatóan a romániai adventista elemi iskola és a Podiș-i adventista középiskola is megkapja a működési engedélyt.

Elkezdjük a különböző rendezvényekre való előjegyzést a méhkeri központban. Reményeink szerint a felújítási és bővítési munkálatok hamarosan befejeződnek. Az év végére immár működőképes központ hozzávetőleg 200 személynek tud majd kiváló körülmények között szállást biztosítani. Tájékoztatom a testvériséget, hogy a Vallásügyi Államtitkárságtól 300.000 eurós pénzbeli támogatást kaptunk. Ezzel a vissza nem térítendő támogatással próbálják kárpótolni egyházunkat azért az időszakért, amikor az elnyomó hatalom az épületeinket közel 50 évre államosította és használta.

A 2022. június 29-én megtartott bizottsági ülésen elemeztük az egyház pénzügyeinek alakulását az infláció fényében. Újabb elemzésnek vetettük alá az ukrainai válság miatt szenvedők megsegítését is. Országos szinten ezek a támogatások elérték a 350.000 eurót, nem számítva azokat az adományokat, amelyeket közvetlenül a tagjaink ajánlottak fel a Romániába érkező menekülteknek, vagy juttattak el Ukrajnába.

Kívánom, hogy Isten áldjon meg benneteket menyeyi válaszokkal, és a szombat hozzon áldást családjaitokba és otthonaitokba. „Továbbá pedig kérünk titeket, atyámfiai, és intünk az Úr Jézusban, hogy aszerint, amint tőlünk tanultátok, mi módon kell forgolódnotok és Istennek tetszenetek: mindinkább gyarapodjatok... Egy mással békességben éljete... Mindenkor örüljete. Szüntelen imádkozzatok. Mindenben hálátok adjátok; mert ez az Isten akarata a Krisztus Jézus által ti hozzátok... A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme veletek! Ámen” (1Thess 4:1; 5:13, 16-17, 28). ■

1. <https://presedinte.adventist.ro/2022/07/01/mesajul-presedintelui-1-iulie-2022/>

JÓZSEF

I. Keresd meg a mellékelt táblázatban az alábbi szavakat, amelyeket vízszintesen, függőlegesen és átlósan rejtettünk el.

EGYIPTOM FÁRAÓ JÓZSEF FŐEMBER SÜTŐMESTER
ÁLOM TÖMLÖC SZÖLŐ POHÁR ZSIDÓ

E B B N I D R Ö M Ű I Ó X A
F G C E G B U J J Ó Z S E F
V R Y Ö F B L Ó S Í Í Z C B
N U L I V Y J E Y X G Ő N I
B R F V P O H Á R B U L O F
V S E R T T U I O P Ő Ő Ú Ű
C Ü V Y R B O T R Y Í C V N
Y T E L F Ő E M B E R M U Ü
X Ő Ő Z Í K U T R E B M Ö P
Ű M O M O F R E Y Ü Ö M F D
D E F G L Y R Y I O F N M C
T S Y T Y Ö U I O P Á L O M
Y T B F H J C H J G R I L A
A E A R A R D Y D Y A N T D
U R U T Y Ű Z S I D Ó K R U

II. A mellékelt „kulcs” segítségével keresd meg a betűket, és egy biblia-szöveget kapsz. Végül fejtsd meg, hogy kiről van szó.

PÉLDA:

J Ó Z S E F R U H Á J A
25 33 47 37 16 21 36 42 23 12 25 11

”_____”
11 15 25 33 32 16 23 23 16 47 11 47 42 36 32 17 26 16 31

_____.”
31 12 37 21 24 11 41 24 37

Akiről a szöveg szól: _____
25 33 47 37 16 21

OLVASOK ÉS
FELFEDEZÉK
ALINA
CHIRILEANU

Alina Chirileanu,
az Unió Gyermekosztálya
igazgatójának asszisztense

KULCS:

	1	2	3	4	5	6	7
1	A	Á	B	C	D	E	É
2	F	G	H	I	J	K	L
3	M	N	Ó	Ö	P	R	S
4	T	Ú	Ü	V	X	Y	Z

JÓZSEF
(ZM62 30:24)
”ADJON ENHEZ AZ ÚR NÉKEM MÁS FIAT IS.”

Megoldás:

U R U T Y Ü Z S I D Ó K R U
A E A R A R D Y D Y A N T D
Y T B F H J C H J G R I L A
T S Y T Y Ö U I O P Á L O M
D E F G L Y R Y I O F N M C
Ü M O F R E Y Ü Ö M F D
X O Z J K U T R E B M U Ü
Y T E L F Ő E M B E R M U Ü
C Ü V Y R B O T R Y Í C V N
V S E R T T U I O P Á L O M
B R F V P O H Á R B U L O F
N U L I V Y J E Y X G Ő N I
A E A R A R D Y D Y A N T D
U R U T Y Ü Z S I D Ó K R U

Megoldás:

Az igazi nevelés

FELVÉTELI 2022

SZEPTEMBER 5-12.

„Az igazi nevelés magába foglalja a testi, szellemi és erkölcsi tanítást, amely a legmagasabb szinten fejleszti a képességeket, hogy ily módon Istennek szolgálhassunk és az emberiség érdekeit képviselhesük.”

Ellen G. White: A keresztény nevelés alapja, 387. o.

Adventista
pasztorálteológia

Szociális
gondozás

Óvodai és
elemi iskolai
pedagógia

„Dr. Luca”
Egészségügyi
Posztliceum

021 369 53 50
0744 685 123
uadventus.ro

0744 157 723
fb.com/scoalapostliceala
drlucacernica

